
Z działalności BFG

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO W 2007 ROKU (SKRÓT)

I. DZIAŁALNOŚĆ GWARANCYJNA BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

1. Źródła finansowania działalności gwarancyjnej

Podstawowym źródłem finansowania działalności gwarancyjnej są środki gromadzone przez banki w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (fośg). Obowiązek tworzenia tych funduszy przez podmioty objęte systemem gwarantowania depozytów, tj. krajowe banki komercyjne i spółdzielcze, wynika z ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Wysokość funduszy określana jest jako iloczyn sumy zgromadzonych w banku depozytów, stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, i stawki procentowej, ustalonej corocznie przez Radę BFG. Maksymalny poziom stawki procentowej, według której banki są zobowiązane tworzyć fundusze ochrony środków gwarantowanych, wynosi 0,40%. Rada BFG, uwzględniając potencjalne zagrożenia w sektorze bankowym, w uchwale nr 16/2006 z 23 listopada 2006 r. określiła poziom stawki procentowej tworzenia fośg na 2007 r. w wysokości 0,25% dla sumy środków pieniężnych zgromadzonych

w banku na wszystkich rachunkach, stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej. W 2007 r. utworzone przez wszystkie banki i utrzymywane w ich aktywach fundusze ochrony środków gwarantowanych (po aktualizacji 1 lipca 2007 r.) wyniosły 1 179 147,3 tys. zł. Fundusze te nie były wykorzystywane, bowiem nie doszło do upadłości żadnego banku.

Należy podkreślić, że sposób tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych nie wpływa na ich obciążenia finansowe. Ogranicza jedynie swobodę dysponowania niewielką – w stosunku do ich sumy bilansowej – częścią środków finansowych (na koniec grudnia 2007 r. było to 0,15% sumy bilansowej netto sektora bankowego). Środki stanowiące pokrycie funduszy są utrzymywane w formie skarbowych papierów wartościowych lub bonów pieniężnych NBP, co przynosi bankom dochody odsetkowe. Dopiero w przypadku ogłoszenia przez sąd upadłości banku, uczestnicy systemu przekazują do BFG odpowiednie kwoty na wypłaty środków gwarantowanych.

Źródłem wypłat środków gwarantowanych są także środki odzyskane przez Fundusz z mas upadłości banków¹.

2. Zobowiązania z tytułu środków gwarantowanych

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. ogólna kwota zobowiązań Funduszu z tytułu nie podjętych środków gwarantowanych wynosiła 90,4 tys. zł. Na kwotę tę składały się wierzytelności 47 deponentów, w przypadku których nie nastąpiło przedawnienie roszczenia z uwagi na przerwanie biegu przedawnienia².

W 2007 r. po odbiór środków gwarantowanych nie zgłosił się żaden uprawniony.

Indywidualne terminy przedawnienia roszczeń deponentów banku, który upadł, skutkują stopniowym przedawnianiem się roszczeń. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. przedawniły się roszczenia 2 deponentów na kwotę 4,5 tys. zł.

Jednostkowa wartość nieodebranych środków gwarantowanych wahała się od 132,71 zł do 28 531,93 zł.

¹ W przypadku, gdyby fundusze ochrony środków gwarantowanych oraz środki odzyskane z mas upadłości banków okazały się niewystarczające, BFG może wykorzystać fundusz pomocowy oraz inne fundusze własne. Jeśli i one okazałyby się niewystarczające dla realizacji zobowiązań Funduszu z tytułu wypłaty środków gwarantowanych, możliwe jest zaciągnięcie kredytu w NBP. W dalszej kolejności istnieje możliwość podniesienia stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych do wysokości 0,80% w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP. W dotychczasowej działalności Funduszu nie było potrzeby skorzystania z dodatkowych możliwości uzyskania środków pieniężnych na te wypłaty.

² Zgodnie z ustawą o BFG, roszczenia z tytułu gwarancji przedawniają się po upływie 5 lat od dnia wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości banku.

3. Dotychczasowa działalność gwarancyjna

Od początku działalności BFG upadły 94 banki, w tym 5 komercyjnych i 89 spółdzielczych.

Tabela 1. Upadłości banków w latach 1995–2007

Rok	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
1995*	2	48
1996	1	30
1997	–	6
1998	–	4
1999	1	–
2000	1	–
2001	–	1
2002	–	–
2003	–	–
2004	–	–
2005	–	–
2006	–	–
2007	–	–
Razem	5	89

* Od 17 lutego, tj. od dnia rozpoczęcia działalności przez BFG.

Dokonane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny wypłaty środków gwarantowanych wyniosły 814,4 mln zł i objęły 318 822 uprawnionych deponentów.

Tabela 2. Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne w latach 1995–2007

Rok	Środki przeznaczone na wypłaty gwarancyjne (w mln zł)				Stopień wykorzystania fośg (w %)	Liczba deponentów
	ogółem	w tym:				
		z fośg	ze środków płynnych mas upadłości	ze środków odzyskanych		
1995	105,0	85,9	19,1	–	38,1	89 939
1996	50,8	47,3	3,1	0,4	14,9	59 420
1997	6,4	4,7	0,6	1,1	2,3	10 418
1998	8,2	4,1	1,8	2,3	3,2	6 775
1999	4,7	–	2,0	2,7	–	1 572
2000	626,0*	484,1	141,9	–	48,4	147 739
2001	12,5	–	4,5	8,0	–	2 658
2002	0,1	–	0,1	–	–	46
2003	0,1	–	0,1	–	–	27
2004	0,4	–	0,4	–	–	124
2005	0,1	–	0,1	–	–	99
2006	0,1	–	0,1	–	–	5
2007	–	–	–	–	–	–
Razem	814,4	626,1	173,8	14,5	–	318 822

* Kwota ta dotyczy depozytów gwarantowanych w Banku Staropolskim SA. Natomiast kwota depozytów nie objętych gwarancjami BFG wynosiła 156,0 mln zł.

4. Środki odzyskane z mas upadłości banków i ich rozliczenie

Kwoty przekazane syndykom na wypłatę środków gwarantowanych deponentom upadłych banków są przedmiotem dochodzenia ich zwrotu z mas upadłości tych banków. Zgodnie z ustawą o BFG odzyskane środki mogą być wykorzystywane wyłącznie na finansowanie kolejnych wypłat kwot gwarantowanych.

W 2007 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny odzyskał 117,3 tys. zł z tytułu wierzytelności zgłoszonych do mas upadłości banków w związku z przekazaniem syn-

dykom w latach ubiegłych środków pieniężnych na wypłaty dla deponentów. Środki te pochodziły z podziału mas upadłości 3 banków spółdzielczych.

W trakcie 2007 r. ukończono 3 postępowania upadłościowe banków, których Fundusz był wierzycielem. Na 31 grudnia 2007 r. było kontynuowanych 10 postępowań, w których dochodzone wierzytelności wynosiły 477 153,0 tys. zł (w tym największa wierzytelność 467 432,4 tys. zł). Łączna kwota środków odzyskanych z mas upadłości banków przez BFG od początku działalności wyniosła na 31 grudnia 2007 r. 62 896,5 tys. zł.

5. Inne działania związane z gwarantowaniem depozytów

W odpowiedzi na zgłaszane do Funduszu zapytania udzielano wszystkim zainteresowanym, w szczególności klientom banków, wyjaśnień dotyczących zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów oraz udziału w nim poszczególnych podmiotów finansowych.

Kierowane do Funduszu zapytania telefoniczne oraz korespondencja (listy, e-maile) dotyczyły spraw związanych z ewentualną upadłością banków, w tym zasad realizacji gwarancji oraz sposobu i możliwości odzyskania zdeponowanych w bankach kwot w razie ogłoszenia upadłości. Fundusz otrzymywał również liczne pytania na temat szczegółowych zasad realizacji gwarancji, m.in. w przypadku rachunków wspólnych. Część poruszanych przez klientów kwestii odnosiła się do ewentualnych gwarancji dla działających w Polsce oddziałów instytucji kredytowych oraz dla spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. We wszystkich sprawach deponenti otrzymali szczegółowe odpowiedzi na postawione pytania.

W 2007 r. ponownie dokonano analizy rynku lokacyjnych produktów bankowych w kontekście gwarancji BFG. Analiza ta miała na celu identyfikację nowych produktów bankowych oraz ich wpływu na wielkość potencjalnych zobowiązań gwarancyjnych Funduszu. W szczególności analizie poddano złożony charakter oferowanych przez banki hybrydowych produktów lokacyjnych, zwracając uwagę na związane z nimi specyficzne ryzyka. Produkty te w znacznej większości łączą ze sobą elementy pochodzące z innych, niebankowych obszarów rynku finansowego. W analizie zwrócono także uwagę na zjawisko transferu środków między rynkiem depozytowym a rynkiem kapitałowym oraz zbadano jakość informacji udzielanych klientom przez banki.

II. POŻYCZKI Z FUNDUSZU POMOCOWEGO

1. Cele i zasady udzielania pomocy

Podstawowym celem działalności pomocowej jest udzielanie wsparcia finansowego na przeprowadzanie działań restrukturyzacyjnych banków zagrożonych niebezpieczeństwem niewypłacalności, a pośrednio ochrona klientów przed utratą środków powierzonych tym bankom. Zgodnie z ustawą o BFG pomoc może być udzielana w formie pożyczek, gwarancji lub poręczeń, a także nabywania niezagrożonych wierzytelności banków, na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych. W dotychczasowej działalności Fundusz udzielał pomocy wyłącznie w formie pożyczek.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny prowadzi działalność pomocową na podstawie następujących zasad:

- ❖ równość banków w dostępie do środków pomocowych przez stosowanie jednolitych i przejrzystych kryteriów oraz procedur przyznawania pomocy,
- ❖ wspieranie działań zmierzających do usunięcia niebezpieczeństwa niewypłacalności w bankach przy udziale silnych kapitałowo inwestorów,
- ❖ zapewnienie efektywności pomocy wspomagającej programy naprawcze, których realizacja przez bank powinna przyczynić się do trwałego odzyskania wypłacalności, w tym m.in. poprzez:
 - racjonalizację kosztów działania,
 - przeznaczanie całości zysków wypracowanych dzięki pomocy finansowej Funduszu na pokrycie strat,
 - reinwestowanie dochodów uzyskiwanych z pożyczek w bezpieczne, a zarazem rentowne instrumenty finansowe,
 - sprzedaż zbędnych składników aktywów trwałych.

2. Warunki udzielania pomocy

Zgodnie z art. 20 ustawy o BFG udzielenie pomocy finansowej możliwe jest po spełnieniu określonych warunków, a w szczególności:

- ❖ przyjęciu przez Zarząd Funduszu wyników badania sprawozdania finansowego dotyczącego działalności banku ubiegającego się o pomoc, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na przejęcie banku, połączenie się banków lub zakup akcji (udziałów) innego banku – wyników badania sprawozdań finansowych obu banków,
- ❖ przedstawieniu przez bank programu postępowania naprawczego pozytywnie zaopiniowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego³, a w przypadku przejęcia

³ Od 1 stycznia 2008 r. dotychczasowe zadania Komisji Nadzoru Bankowego przejęła Komisja Nadzoru Finansowego.

lub połączenia się banków, zakupu akcji (udziałów) innego banku – pozytywnej opinii KNF o celowości tych działań,

- ❖ wykazaniu, że wysokość wnioskowanej pożyczki, gwarancji lub poręczenia nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w tym banku, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy finansowej w celu przejęcia lub połączenia z innym bankiem – nie przekracza sumy środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w banku przejmowanym,
- ❖ udokumentowaniu, że nastąpiło wykorzystanie dotychczasowych funduszy własnych banku na pokrycie strat banku ubiegającego się o pomoc lub banku przejmowanego.

Rada Funduszu, na podstawie delegacji wynikającej z art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy o BFG, określiła zasady, formy, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych oraz kryteria oceny niebezpieczeństwa niewypłacalności.

W 2007 r. pomoc finansowa w formie pożyczek mogła być udzielana na następujących warunkach:

- ❖ podstawę ustalania oprocentowania pożyczek stanowiła stopa redyskonta weksli ustalana przez Radę Polityki Pieniężnej,
- ❖ oprocentowanie w skali roku kształtowało się na poziomie 0,1–0,4 stopy redyskonta weksli,
- ❖ prowizja wynosiła:
 - dla banków komercyjnych 0,3% kwoty pożyczki,
 - dla banków spółdzielczych 0,1% kwoty pożyczki,
- ❖ okres korzystania z pożyczki – do 5 lat, przy czym w uzasadnionych przypadkach okres ten mógł być wydłużony do 10 lat,
- ❖ wypłata pożyczki – jednorazowo lub w transzach,
- ❖ odsetki – naliczane i pobierane w okresach kwartalnych, a spłaty kapitału – w ratach kwartalnych lub półrocznych,
- ❖ w szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe było zastosowanie karencji w spłacie kapitału.

W 2007 r. żaden z banków objętych systemem gwarantowania nie wystąpił z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej z funduszu pomocowego. Nie dokonano także wypłaty żadnej pożyczki, a Fundusz wyłącznie administrował pożyczkami udzielonymi w latach poprzednich.

3. Spłaty pożyczek

Na początku 2007 r. 6 banków korzystało z 8 pożyczek udzielonych z funduszu pomocowego. Zadłużenie z tytułu tych pożyczek na 1 stycznia 2007 r. wynosiło 908 973,3 tys. zł.

W ciągu 2007 r. banki dokonały spłat kapitału w łącznej kwocie 425 992,8 tys. zł. Do końca analizowanego okresu 4 pożyczki zostały całkowicie spłacone. Z grupy banków, które dokonały całkowitej spłaty tych pożyczek, 2 nadal korzystają z pomocy finansowej.

Po uwzględnieniu dokonanych spłat na koniec 2007 r. 4 banki korzystały z 4 pożyczek. Na 31 grudnia 2007 r. zadłużenie z tytułu udzielonej pomocy finansowej wyniosło 482 980,5 tys. zł.

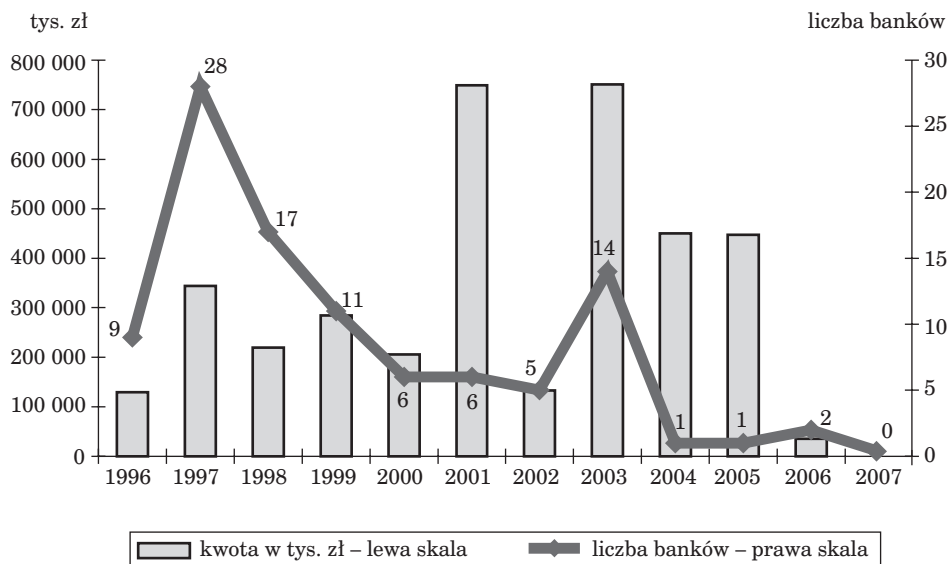
4. Dotychczasowa działalność pomocowa

Od początku działalności do końca 2007 r. BFG udzielił z funduszu pomocowego 100 pożyczek, z tego 44 bankom komercyjnym i 56 bankom spółdzielczym, na łączną kwotę 3 746 842,4 tys. zł.

Udzielona przez BFG pomoc finansowa została przeznaczona na:

- ❖ samodzielną sanację banków – 2 249 050,0 tys. zł,
- ❖ przejęcia banków zagrożonych upadłością – 1 262 792,4 tys. zł,
- ❖ zakup przez nowych akcjonariuszy akcji banków będących w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności – 235 000,0 tys. zł.

Wykres 1. Wyплаты pożyczek z funduszu pomocowego w latach 1996*-2007

* Udzieloną w grudniu 1995 r. pożyczkę wypłacono w styczniu 1996 r.

Tabela 3. Pomoc finansowa udzielona przez BFG w latach 1995–2007

Banki	Wypłaty pożyczek	
	kwota w tys. zł	udział w %
Komercyjne*	3 427 386,4	91,5
samodzielna sanacja	2 066 000,0	55,1
przejęcia banków komercyjnych	981 906,4	26,2
przejęcia banków spółdzielczych	144 480,0	3,9
zakup akcji	235 000,0	6,3
Spółdzielcze	319 456,0	8,5
samodzielna sanacja	183 050,0	4,9
procesy łączeniowe	136 406,0	3,6
Razem	3 746 842,4	100,0

* Łącznie z bankami zrzeszającymi banki spółdzielcze.

Udzielona przez Fundusz pomoc finansowa, poprzez zapobieżenie upadłości banków, przyniosła wymierne efekty, zarówno o charakterze finansowym, jak i pozafinansowym. Miarą efektów finansowych są:

- ❖ kwota środków gwarantowanych, którą Fundusz musiałby wypłacić w przypadku upadłości tych banków,
- ❖ wartość depozytów nie podlegających gwarancjom BFG, które w przypadku upadłości banku mogłyby zostać utracone.

Łączna kwota depozytów gwarantowanych w bankach, którym Fundusz udzielił pomocy finansowej w latach 1996–2007 wyniosła 62 575,0 mln zł i była wyższa od kwoty udzielonej pomocy o 58 828,2 mln zł. Dodatkowo 20 791,0 mln zł stanowiły depozyty nie objęte gwarancjami Funduszu, które w przypadku upadłości banków mogłyby nie zostać odzyskane przez deponentów.

Oprócz opisanych wyżej skutków finansowych pomoc Funduszu przyczyniła się do:

- ❖ utrzymania sieci placówek bankowych oraz uratowania znaczącej liczby miejsc pracy,
- ❖ zachowania dostępu do usług bankowych,
- ❖ poprawy sprawności i efektywności działania banków.

III. POŻYCZKI Z FUNDUSZU RESTRUKTURYZACJI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

1. Cele i zasady udzielania pomocy

Na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, w roku sprawozdawczym Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielał pomocy finansowej na wsparcie procesów łączeniowych banków spółdzielczych z utworzonego w 2001 r. funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (frbs)⁴.

Zgodnie z ustawą, BFG otrzymał środki w wysokości 123 409,7 tys. zł z przeznaczeniem na wskazane wyżej działania banków spółdzielczych i na związane z nimi przedsięwzięcia inwestycyjne, w szczególności na ujednoczenie:

- ❖ programów i sprzętu informatycznego,
 - ❖ technologii bankowej,
 - ❖ procedur finansowo-księgowych,
 - ❖ oferty produktowej i usług bankowych,
- a także na nabycie akcji banku zrzeszającego.

Pomoc finansowa z frbs może być udzielana wyłącznie tym bankom spółdzielczym, które dokonały połączenia z innymi bankami, licząc od daty określonej na 3 lata przed dniem wejścia w życie ww. ustawy (tj. po 28 stycznia 1998 r.) lub dokonały nabycia akcji banków zrzeszających w okresie 3 lat od dnia obowiązywania ustawy (tj. przed 28 stycznia 2004 r.) oraz, w których nie występowało niebezpieczeństwo niewypłacalności i które posiadały zdolność do spłaty zaciągniętych pożyczek.

2. Warunki udzielania pomocy

Rada Funduszu określiła formy, tryb oraz szczegółowe warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych. Warunki udzielania pomocy na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji oraz na nabycie akcji banku zrzeszającego w 2007 r. przedstawiono w tabeli 7.

⁴ Na utworzony w wysokości 123 409,7 tys. zł fundusz złożyły się środki, wraz z odsetkami, pochodzące z następujących źródeł:

- zlikwidowanego Funduszu Rozwoju Banków Spółdzielczych, prowadzonego dotąd przez Bank Gospodarki Żywnościowej SA (6 kwietnia 2001 r. środki z tego tytułu w kwocie 4 031,8 tys. zł przekazano do BFG),
- przekazanych środków pieniężnych o wartości odpowiadającej środkom otrzymanym przez banki z tytułu obligacji, które zostały umorzone (w dniach 25, 26 i 27 kwietnia 2001 r. oraz 4 lutego 2002 r. wpłynęło łącznie 119 377,9 tys. zł).

Tabela 4. Warunki udzielania pomocy finansowej z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych w 2007 r.

Warunki udzielania pomocy	Cel pomocy	
	na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji	na nabycie akcji banku zrzeszającego
Oprocentowanie pożyczki w skali roku	0,1 stopy redyskonta weksli określanej przez Radę Polityki Pieniężnej	0,05 stopy redyskonta weksli określanej przez Radę Polityki Pieniężnej
Prowizja	0,1% kwoty pożyczki, potrącana z kwoty pożyczki	
Okres korzystania z pożyczki	maksymalnie 5 lat	
Karencja w spłacie kapitału	maksymalnie 2 lata	
Wypłata pożyczki	jednorazowo	
Spłata odsetek	kwartalnie	
Spłata kapitału	w ratach półrocznych	

3. Wnioski o udzielenie pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych

W 2007 r. wnioski banków spółdzielczych o udzielenie pomocy z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych dotyczyły wyłącznie pożyczek na wsparcie procesów łączeniowych i realizację związanych z nimi inwestycji.

Zgodnie z uchwałą Rady BFG nr 15/2001, banki ubiegające się o pożyczkę z tego funduszu przedkładały projekcje kształtowania się ich sytuacji ekonomiczno-finansowej w okresie korzystania z pomocy oraz dokumenty świadczące o poniesionych lub planowanych kosztach i nakładach związanych z procesami łączeniowymi.

Fundusz dokonywał – opierając się na wypracowanych jednolitych kryteriach – oceny wypłacalności banków oraz ich zdolności do spłaty pożyczek wraz z odsetkami. Analizowano również zgodność poniesionych bądź planowanych kosztów i nakładów z celami określonymi w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Na przełomie lat 2006/2007 w fazie rozpatrywania znajdował się jeden wniosek, a w roku sprawozdawczym wpłynęło kolejnych 11 wniosków o udzielenie pożyczek

w kwocie 67 366,0 tys. zł na sfinansowanie kosztów łączenia. Do końca 2007 r. Zarząd Funduszu podjął uchwały o udzieleniu 7 pożyczek na kwotę 24 294,0 tys. zł, z tego:

- ❖ 6 nowych pożyczek na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji – na kwotę 23 014,0 tys. zł,
- ❖ 1 dodatkowej pożyczki bankowi korzystającemu z pomocy finansowej udzielonej w latach poprzednich, w związku z poniesieniem dodatkowych nakładów na inwestycje nie przewidziane we wcześniejszym wniosku – na kwotę 1 280,0 tys. zł. Do końca 2007 r. wypłacono 6 pożyczek w łącznej kwocie 20 294,0 tys. zł.

4. Spłaty pożyczek

Na początku 2007 r. 63 banki korzystały z 82 pożyczek udzielonych z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych. Zadłużenie z tytułu tych pożyczek na 1 stycznia 2007 r. wyniosło 95 676,8 tys. zł.

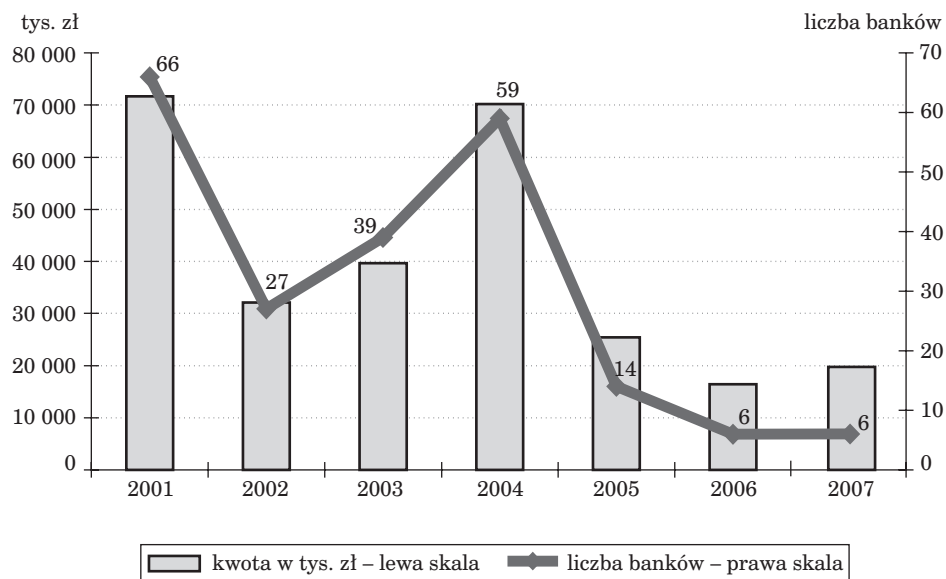
W ciągu 2007 r. banki dokonały spłaty kapitału w łącznej kwocie 35 337,1 tys. zł. Całkowicie zostało spłaconych 13 pożyczek przez 11 banków, przy czym 2 z nich nadal korzystają z pomocy.

Po uwzględnieniu dokonanych spłat oraz wypłat udzielonych pożyczek na koniec 2007 r. 57 banków korzystało z 74 pożyczek. Na 31 grudnia 2007 r. zadłużenie z tytułu udzielonej pomocy finansowej z frbs wyniosło 80 633,7 tys. zł.

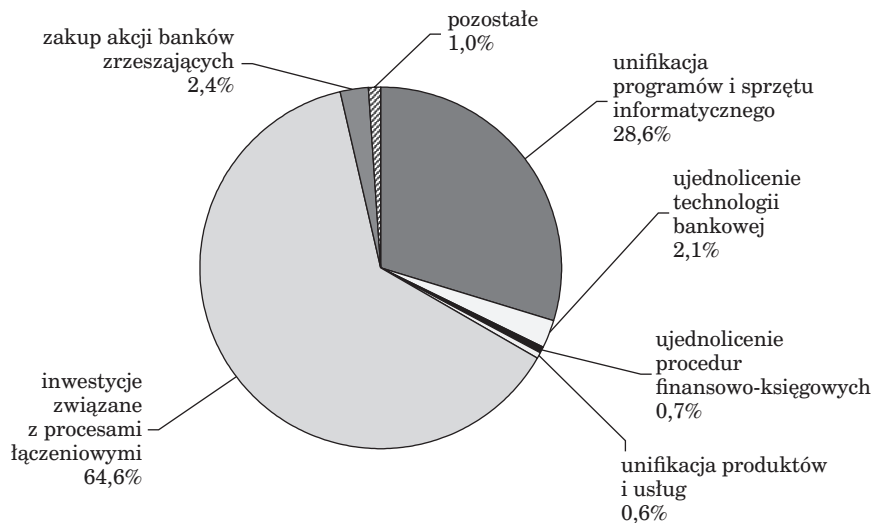
5. Dotychczasowa działalność w ramach frbs

W latach 2001–2007 Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych 147 bankom na ogólną kwotę 275 714,5 tys. zł, z tego na wsparcie procesów łączeniowych i realizację inwestycji 269 063,0 tys. zł, a na nabycie akcji banków zrzeszających 6 651,5 tys. zł. W okresie tym kwota udzielonych pożyczek ponad dwukrotnie przekroczyła wielkość funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, ponieważ środki pochodzące ze spłat były angażowane w kolejne działania pomocowe (w żadnym z przypadków nie wystąpiły problemy ze spłatą pożyczonych środków). Przeznaczenie pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych przedstawia wykres 3. Zdecydowana większość środków uzyskanych przez banki w ramach pożyczek z frbs została przeznaczona na inwestycje związane z procesami łączeniowymi (w tym remonty, modernizacja i zabezpieczenie budynków) oraz unifikacją programów i sprzętu informatycznego. Łącznie stanowiło to 93,2% kwoty dotychczas udzielonych pożyczek.

Wykres 2. Wyплаты pożyczek z frbs w latach 2001–2007

Wykres 3. Przeznaczenie pożyczek z frbs (w %) w latach 2001–2007

IV. KONTROLA WYKORZYSTANIA POMOCY FINANSOWEJ BFG

1. Podstawa przeprowadzenia kontroli

Zgodnie z ustawą o BFG do zadań Funduszu należy kontrola prawidłowości wykorzystania pomocy. W 2007 r. przeprowadzono 23 kontrole bezpośrednie w bankach spółdzielczych korzystających z pomocy BFG.

Tabela 5. Kontrole bezpośrednie w bankach korzystających z pomocy BFG w 2007 r.

Banki korzystające z pomocy	Liczba kontroli	
	z funduszu pomocowego	z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych
Banki komercyjne	0	–
Banki spółdzielcze	1	22
Razem	1	22

Kontrole bezpośrednie realizowano zgodnie z przyjętymi harmonogramami kontroli (rocznym i kwartalnymi). Przy ich ustalaniu uwzględniono kryterium częstotliwości wykonywania kontroli w bankach korzystających z pomocy finansowej Funduszu oraz wnioski wynikające z dokonywanych okresowo analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej banków i stopnia realizacji przez nie programów postępowania naprawczego lub prognoz finansowych.

W IV kwartale 2007 r. zakończono prace nad modyfikacją przepisów wewnętrznych w zakresie realizacji przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny funkcji kontrolnej wobec banków korzystających z pomocy finansowej Funduszu. Uwzględniono w nich:

- ❖ wprowadzone w BFG zmiany organizacyjne, tj. realizację – w ramach jednej komórki organizacyjnej – funkcji kontrolnej w dwóch formach: monitorowania oraz kontroli bezpośrednich banków,
- ❖ wprowadzenie nowych narzędzi do celów dokumentowania ustaleń kontroli w formie kwestionariuszy obejmujących m.in.:
 - system informacji zarządczej,
 - sposób zarządzania ryzykiem,
 - system kontroli wewnętrznej,
 - ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz realizacji prognozy finansowej.

2. Zakres przeprowadzonych kontroli

Zgodnie z przepisami ustawy o BFG i Statutu Funduszu oraz zapisami umowy pożyczki zakres kontroli bezpośredniej obejmował:

- ❖ w banku korzystającym z pożyczki z funduszu pomocowego, na przejęcie banku znajdującego się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności – ocenę:
 - realizacji programu postępowania naprawczego,
 - efektywności wykorzystania środków pomocowych,
 - sytuacji ekonomiczno-finansowej banku, w tym trendów w kształtowaniu się podstawowych wskaźników ekonomicznych oraz ich porównanie do średnich sektora,
 - realizacji zobowiązań wynikających z umowy pożyczki,
- ❖ w bankach korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych – ocenę:
 - zgodności wykorzystania pomocy finansowej Funduszu z celami określonymi w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
 - wypłacalności banków,
 - realizacji prognoz finansowych oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej i organizacyjnej,
 - wykonania zobowiązań wynikających z umów pożyczek,
 - funkcjonowania banków po przeprowadzonych procesach łączeniowych,
 - w przypadku kolejnej kontroli – realizacji zaleceń wydanych przez Fundusz.

We wszystkich kontrolowanych bankach analizie poddawano także:

- ❖ funkcjonowanie systemu informacji zarządczej,
 - ❖ organizację systemu kontroli wewnętrznej,
 - ❖ postanowienia zawarte w statutach, innych aktach i regulacjach wewnętrznych pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa
- oraz zbierano informacje na temat stanu zaawansowania prac przygotowawczych do wdrożenia Nowej Umowy Kapitałowej i nowej sprawozdawczości bankowej.

Ponadto w trakcie kontroli bezpośrednich sprawdzano realizację:

- ❖ zobowiązania wynikające z art. 26 ustawy o BFG w zakresie lokowania aktywów stanowiących pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- ❖ postanowień zawartych w art. 111 ustawy Prawo bankowe oraz art. 38b ustawy o BFG, tj.:
 - zobowiązania dotyczącego informowania klientów banku o jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
 - obowiązku informowania klientów o uczestnictwie banku w systemie gwarantowania depozytów i zasadach jego funkcjonowania.

Wyniki kontroli udokumentowane w formie sprawozdania każdorazowo były przedstawiane Zarządowi Funduszu. Wszystkie sprawozdania zostały przyjęte przez Zarząd BFG, który również zaakceptował projekty wystąpień pokontrolnych.

3. Wyniki kontroli

W banku spółdzielczym korzystającym z pożyczki z funduszu pomocowego stwierdzono, że otrzymane środki były wykorzystywane i zabezpieczone zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowie pożyczki. Nie zgłoszono również zastrzeżeń do realizacji pozostałych zobowiązań wynikających z umowy pożyczki zawartej z BFG.

Wyniki kontroli potwierdziły, że pomoc udzielona przez BFG spełniła swoje cele, wspomagając przejęcie banku znajdującego się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności. Wsparcie finansowe Funduszu pozwoliło na realizację podstawowych celów założonych w programie postępowania naprawczego, a restrukturyzacja portfela kredytowego przejętego banku przebiegała prawidłowo. Dzięki podjętym działaniom i pomocy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego udało się zapobiec upadłości przejętego banku i konieczności wypłat środków gwarantowanych. Jednocześnie wskazano na konieczność:

- ❖ dokonania przeglądu regulacji wewnętrznych i ich aktualizacji w związku z wprowadzonymi zmianami do statutu,
- ❖ analizowania – na posiedzeniach Rady Nadzorczej i Zarządu Banku – problematyki wdrażania NUK i nowej sprawozdawczości finansowej,
- ❖ zgłoszenia do Krajowego Rejestru Sądowego pełnomocników Banku oraz oddziału powstałego na bazie przejętego banku.

W przypadku banków, które korzystają z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, ustalono, że:

- ❖ przeprowadzone procesy łączeniowe umożliwiły:
 - spełnienie kryteriów określonych w art. 172 ustawy Prawo bankowe w zakresie wymogów kapitałowych,
 - funkcjonowanie placówek powstałych na bazie przyłączonych banków,
 - zwiększenie bezpieczeństwa działania banków,
- ❖ pomoc finansowa BFG została wykorzystana zgodnie z celami określonymi w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- ❖ wszystkie banki były wypłacalne,
- ❖ nie występowało zagrożenie w spłacie zobowiązań wobec Funduszu,
- ❖ dokonany podział nadwyżek bilansowych był zgodny z obowiązującymi przepisami oraz warunkami umów pożyczek,

- ❖ w większości przypadków realizacja przedłożonych prognoz finansowych przebiegała prawidłowo,
- ❖ wszystkie kontrolowane banki zabezpieczyły pożyczki zgodnie z zawartymi umowami,
- ❖ banki, przy współpracy banków zrzeszających, zgodnie z przyjętymi harmonogramami oraz wytycznymi NBP wdrażają wymogi Nowej Umowy Kapitałowej oraz nową sprawozdawczość bankową,
- ❖ wszystkie kontrolowane banki zrealizowały zalecenia poprzednich kontroli Funduszu.

Ponadto w wyniku kontroli w bankach korzystających z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych:

- ❖ w 14 przypadkach wskazano na potrzebę dostosowania regulacji wewnętrznych do obowiązujących przepisów prawa, zapewnienia ich wzajemnej spójności, z uwzględnieniem stanu faktycznego po przeprowadzonych procesach łączeniowych,
- ❖ w 8 bankach zwrócono uwagę na potrzebę usprawnienia funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- ❖ w 5 bankach wskazano na niedopełnienie obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym w sprawie zgłoszenia do KRS pełnomocników banku, a w jednym przypadku również członków Rady Nadzorczej,
- ❖ w 3 przypadkach zgłoszono zastrzeżenia do funkcjonowania systemu informacji zarządczej.

Przeprowadzając kontrole w 2007 r., stwierdzono, że:

- ❖ banki przestrzegają przepisów wynikających z art. 26 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym w zakresie deponowania aktywów stanowiących pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- ❖ kontrolowane banki, z wyjątkiem jednego, realizują obowiązki nałożone przez ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (art. 38b) odnośnie do informowania klientów o uczestnictwie w systemie gwarantowania depozytów oraz przez ustawę Prawo bankowe (art. 111) w zakresie informowania i udostępniania klientom określonych informacji dotyczących banku.

Zidentyfikowane w toku kontroli banków korzystających z pomocy BFG problemy znalazły swoje odzwierciedlenie w formułowanych zaleceniach pokontrolnych, które były przekazywane również do wiadomości rad nadzorczych oraz banków zrzeszających. W odniesieniu do sytuacji ekonomiczno-finansowej i/lub realizacji prognoz finansowych w przypadku 7 banków dotyczyły one m.in. konieczności ograniczania ryzyka kredytowego, zwiększenia dyscypliny ponoszonych kosztów

oraz poprawy efektywności działania. W przypadku 6 banków, ze względu na obniżający się poziom współczynnika wypłacalności, zwrócono uwagę na potrzebę bieżącego monitorowania poziomu i struktury aktywów w kontekście generowanych wyników finansowych i wymogu utrzymywania funduszy własnych na poziomie odpowiednim do podejmowanego ryzyka.

4. Wykonywanie funkcji kuratora

W 2007 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny, na mocy decyzji Komisji Nadzoru Bankowego z 14 lipca 2004 r., sprawował na swój wniosek⁵ funkcję kuratora nadzorującego realizację programu postępowania naprawczego przez bank, któremu w 2004 r. udzielił pomocy finansowej na usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności.

Zadania kuratora były realizowane przez pełnomocnika kuratora, powołanego przez Zarząd Funduszu.

V. GROMADZENIE I ANALIZA INFORMACJI O BANKACH

1. Baza informacyjna i analiza sytuacji w sektorze bankowym

Zadania analityczne Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są realizowane dzięki ustawowemu wyposażeniu Funduszu w prawo dostępu do informacji o bankach, a zatem w możliwość dokonywania samodzielnych i niezależnych analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej poszczególnych banków oraz oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń w ich działaniu.

Głównymi funkcjami działalności analitycznej BFG są: ocena zagrożeń w sektorze bankowym służąca określeniu zapotrzebowania na środki finansowe systemu gwarantowania depozytów, gromadzone w bankach w postaci funduszy ochrony środków gwarantowanych (fośg) w celu pokrycia potencjalnych zobowiązań gwarancyjnych, a także wczesna identyfikacja niebezpieczeństwa niewypłacalności w bankach, warunkująca podjęcie niezbędnych działań przez Fundusz we współ-

⁵ Art. 20a. ust. 2 ustawy o BFG wskazuje, że Fundusz na swój wniosek skierowany do Komisji Nadzoru Bankowego może być ustanowiony kuratorem, o którym mowa w art. 144 ustawy Prawo bankowe, w stosunku do banku objętego systemem gwarantowania, jeśli udzielił temu bankowi pożyczki.

pracy z Komisją Nadzoru Bankowego⁶ oraz innymi instytucjami w ramach sieci bezpieczeństwa finansowego.

Jednocześnie w 2007 r. ze szczególną wnikliwością monitorowano rozwój sytuacji na globalnych rynkach finansowych pod kątem potencjalnego zagrożenia dla stabilności polskiego sektora bankowego. Zwracano uwagę przede wszystkim na sytuację ekonomiczno-finansową instytucji kredytowych i banków zagranicznych, będących inwestorami strategicznymi podmiotów z krajowego sektora bankowego. Obserwowany od lipca 2007 r. wzrost kosztu pieniądza, będący wyrazem spadku płynności rynku pieniężnego wywołanego kryzysem na amerykańskim rynku kredytów hipotecznych, nie uwidocznił się w postaci zwiększenia ryzyka niewypłacalności banków działających w Polsce. Dotychczas nie zostały także zdiagnozowane żadne inne ryzyka, które mogłyby być neutralizowane przez Fundusz w ramach jego zadań statutowych.

Podstawowym źródłem informacji o bankach są sprawozdania finansowe, które Bankowy Fundusz Gwarancyjny otrzymywał w 2007 r. od Narodowego Banku Polskiego na mocy ustawy o BFG oraz Porozumienia w sprawie przedmiotu, zakresu, trybu i terminów przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji przez Narodowy Bank Polski – zawartego w dniu 31 stycznia 2005 r. W 2007 r., w związku ze zmianą sprawozdawczości banków dla Narodowego Banku Polskiego i koniecznością zapewnienia przekazywania tych informacji przez NBP do Funduszu, były prowadzone prace nad nowym Porozumieniem. Nowe Porozumienie w sprawie przedmiotu, zakresu, trybu i terminów przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji przez Narodowy Bank Polski zostało podpisane 27 grudnia 2007 r. i zastąpiło porozumienie zawarte 31 stycznia 2005 r.

Na podstawie znowelizowanego *Porozumienia* informacje z nowych pakietów sprawozdawczych FINREP i COREP, zarówno jednostkowych, jak i skonsolidowanych, będą przekazywane za pośrednictwem Portalu SIS w taksonomii XBRL. Zasady przekazywania sprawozdawczości WEBIS nie uległy zmianie.

Istotnym źródłem informacji są dane przekazywane Funduszowi bezpośrednio przez banki na mocy Zarządzenia nr 11/2006 Prezesa NBP z dnia 29 maja 2006 roku w sprawie zakresu, trybu i terminów przekazywania przez banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania informacji do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Na mocy tego zarządzenia banki przesyłają informacje dotyczące podstawy naliczania wnoszonej obowiązkowej opłaty rocznej i podstawy tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych oraz informacje o wysokości wiarytelności objętych gwarancjami Funduszu i wysokości środków gwarantowanych przez Fundusz.

⁶ Z dniem 1 stycznia 2008 r. dotychczasowe zadania Komisji Nadzoru Bankowego przejęła Komisja Nadzoru Finansowego.

Ważnym źródłem informacji pozasprawozdawczych są wyniki kontroli bezpośrednich przeprowadzanych przez pracowników Funduszu w bankach korzystających z pomocy, wyniki inspekcji pracowników nadzoru bankowego, sprawozdania z realizacji programów postępowania naprawczego, raporty i opinie audytorów do sprawozdań finansowych banków.

W 2007 r., w związku z przewidywanym włączeniem nadzoru bankowego do Urzędu KNF, likwidacją Komisji Nadzoru Bankowego oraz wynikającą z tych faktów koniecznością zapewnienia Funduszowi dostępu do informacji o charakterze nadzorczym, podjęto prace nad przygotowaniem projektu Umowy o współpracy oraz o wymianie informacji między Komisją Nadzoru Finansowego a Bankowym Funduszem Gwarancyjnym. Projekt zakłada podjęcie współpracy obu instytucji w celu realizacji zadań ustawowych oraz wymiany informacji, w szczególności dla zapewnienia stabilności sektora bankowego, bezpieczeństwa depozytów oraz identyfikacji stanu niewypłacalności banków. Prace uzgodnieniowe projektu umowy rozpoczęły się w IV kwartale 2007 r. Podpisanie umowy jest przewidywane w 2008 r.

2. Metodyka oceny banków

Bankowy Fundusz Gwarancyjny wykorzystuje własną metodykę oceny zagrożeń w sektorze bankowym. Na podstawie analizy czynników sprawozdawczych i pozasprawozdawczych poszczególnym bankom nadawana jest indywidualna ocena zagrożenia (tzw. **rating**). W zależności od ratingu banki są kwalifikowane do określonej grupy w tzw. **macierzy zagrożeń**.

Oceny ratingowe oraz **macierze zagrożeń** są źródłem podstawowej informacji o sytuacji banków. Banki, w których zidentyfikowano zwiększone zagrożenie, podlegają pogłębionej ocenie, mającej na celu identyfikację źródeł jego powstania.

Podstawę do wnioskowania o zagrożeniach w całym sektorze bankowym stanowią tzw. **macierze migracji i indeksy zagrożenia**. Za pomocą **macierzy migracji** obserwowane są zmiany położenia banków w **macierzy zagrożeń** w kolejnych okresach sprawozdawczych. W 2007 r. kierunki migracji banków wskazywały na poprawę sytuacji w sektorze bankowym. W tabeli 6 przedstawiono **macierz migracji** dla banków komercyjnych i spółdzielczych w okresie od 31 grudnia 2006 r. do 31 grudnia 2007 r.

W okresie od końca 2006 r. do 31 grudnia 2007 r. w 52 bankach odnotowano poprawę, zaś w 22 bankach pogorszenie oceny zagrożenia. Na koniec analizowanego okresu 3 banki spółdzielcze zostały zakwalifikowane do kategorii bardzo wysokiego zagrożenia.

Tabela 6. Macierz migracji dla banków komercyjnych i spółdzielczych* za okres od 31 grudnia 2006 r. do 31 grudnia 2007 r.

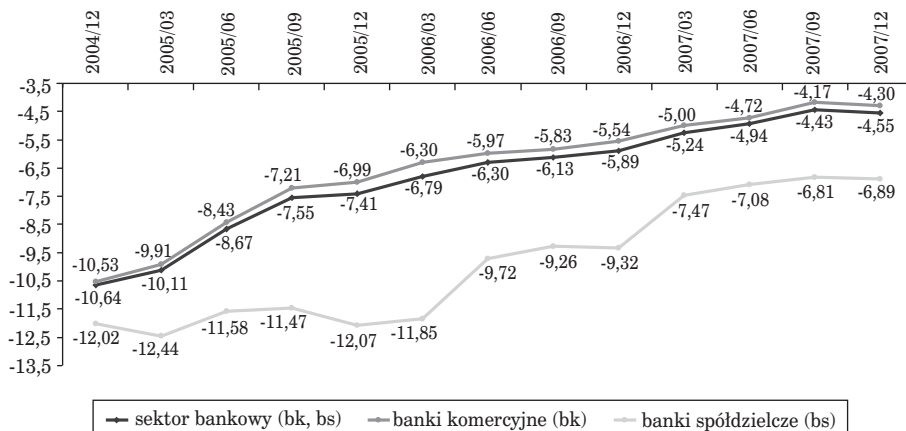
31.12.2007 r. 31.12.2006 r.	Bardzo niskie	Niskie	Średnie	Wysokie	Bardzo wysokie
Bardzo niskie	BK – 30 BS – 496	BK – 1 BS – 13	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 1
Niskie	BK – 1 BS – 37	BK – 7 BS – 19	BK – 2 BS – 1	BK – 0 BS – 2	BK – 0 BS – 1
Średnie	BK – 0 BS – 4	BK – 2 BS – 2	BK – 0 BS – 1	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 0
Wysokie	BK – 0 BS – 0	BK – 1 BS – 0	BK – 1 BS – 1	BK – 0 BS – 1	BK – 0 BS – 1
Bardzo wysokie	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 0	BK – 0 BS – 0	BK – 2 BS – 1	BK – 0 BS – 0

■ pogorszenie oceny, ■ poprawa oceny.

* BK – liczba banków komercyjnych, BS – liczba banków spółdzielczych.

Indeks zagrożenia prezentuje łączną, standaryzowaną ocenę efektywności, wypłacalności, jakości aktywów oraz jakości zobowiązań pozabilansowych udzielonych, ważoną udziałem każdego banku w depozytach sektora bankowego. Indeks zagrożenia liczony jest odrębnie dla banków komercyjnych i spółdzielczych. Jest on prezentowany w skali od 0 (brak zagrożenia) do –100 pkt (najwyższe zagrożenie). Zmiany poziomu indeksu odzwierciedlają zmiany oceny zagrożeń sektora.

Wykres 4. Indeks zagrożenia w sektorze bankowym

Na wykresie 4 zamieszczono poziomy indeksów zagrożenia w sektorze bankowym w cyklu kwartalnym. Dzięki dobrym wynikom sektora bankowego w 2007 r. **indeks zagrożenia** ulegał poprawie i kształtował się na niskim poziomie.

3. Zmiany w metodyce oceny banków i systemach informatycznych

W 2007 r. przygotowano opracowanie prezentujące stosowaną przez BFG metodykę wyliczania dochodów z pomocy finansowej oraz proponowane kierunki zmian w dotychczasowych rozwiązaniach, polegające na zastosowaniu w rachunku efektywności pomocy metod dynamicznych. Proponowane rozwiązania uwzględniają wartość pieniądza w czasie i są zgodne pod względem koncepcji z polskimi i międzynarodowymi standardami rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w zakresie ujmowania i wyceny zobowiązań finansowych o charakterze preferencyjnym.

Ponadto w ramach prac nad rozwojem metodyki oceny banków przygotowano i przetestowano propozycję włączenia do systemu monitorowania oceny płynności. Z uwagi na implementację nowej sprawozdawczości FINREP oraz wejście w życie od 1 stycznia 2008 r. uchwały KNB nr 9/2007 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności ocena płynności oparta na sprawozdawczości WEBIS nie została włączona do systemu monitorowania. Obecnie trwają prace nad dostosowaniem rozszerzonego systemu monitorowania do nowych regulacji oraz systemu sprawozdawczego.

Kontynuowano również prace nad metodami prognostycznymi w celu określenia wysokości stawek fośg i obowiązkowej opłaty rocznej w funkcji identyfikowanych zagrożeń w sektorze bankowym. Na podstawie przedstawionych analiz i ocen, po konsultacji ze środowiskiem bankowym, Rada BFG ustaliła stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych oraz obowiązkowej opłaty rocznej na 2008 r.

W 2007 r. podjęto prace związane z wejściem w życie nowego systemu sprawozdawczości finansowej FINREP oraz COREP. Przedstawiono Generalnemu Inspektoratowi Nadzoru Bankowego propozycje wytycznych do instrukcji pakietu sprawozdawczego FINREP w zakresie informacji dotyczących BFG. Równolegle kontynuowano prace zmierzające do zbudowania bazy analitycznej banków na podstawie nowej sprawozdawczości FINREP i COREP. Ponieważ dane sprawozdawcze będą przekazywane przez NBP w formacie XBRL, szczególnego znaczenia nabrało rozpoznanie taksonomii tego języka oraz zasad budowy formularzy sprawozdawczych. Rozpoznano pod względem merytorycznym zasoby informacyjne arkusza pakietu FINREP i opracowano projekty raportów oraz aplikacje informatyczne do obsługi funkcjonalności nowej sprawozdawczości banków.

Opracowano struktury bazy danych dla taksonomii XBRL, przeprowadzono testy wydajności oraz wdrożono oprogramowanie wersjonowania taksonomii. Tym samym Fundusz jest przygotowany do odbioru pierwszych sprawozdań banków.

Warunkiem realizacji Porozumienia pomiędzy NBP i BFG w zakresie przesyłania danych jest podpisanie Umowy o korzystaniu z Portalu SIS przez BFG, które planowane jest w 2008 r.

W 2007 r. rozwijano i doskonalono system informatyczny Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w tym System Informowania Kierownictwa (SIK) oraz aplikacje dla analityków.

4. Monitorowanie banków korzystających z pomocy finansowej

Na koniec 2007 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny monitorował sytuację ekonomiczno-finansową 61 banków, którym udzielił pomocy finansowej, w tym:

- ❖ 2 banków komercyjnych korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego,
- ❖ 2 banków spółdzielczych korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego,
- ❖ 57 banków spółdzielczych korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

W omawianym okresie objęto monitorowaniem 3 nowe banki, którym Fundusz udzielił pomocy, a także zakończono monitorowanie 11 banków, które dokonały całkowitej spłaty pomocy finansowej.

Wszystkie banki korzystające z pomocy finansowej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego podlegały – określonym przez Fundusz – procedurom monitorowania. Obejmowały one w szczególności ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz realizacji zobowiązań określonych w umowach pożyczek, a także:

- ❖ w przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu pomocowego ocenę:
 - realizacji programów postępowania naprawczego,
 - efektywności udzielonej pomocy,
- ❖ w przypadku banków korzystających z pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych ocenę:
 - realizacji prognoz finansowych,
 - wypłacalności i zdolności do spłaty udzielonych pożyczek⁷.

W przypadku niedotrzymania zobowiązań wynikających z zawartych z Funduszem umów pożyczek, formułowano stosowne zalecenia dla zarządów banków

⁷ Zgodnie z ustawą z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

oraz w przypadku jednego banku zgłoszono wnioszek o przeprowadzenie kontroli bezpośredniej. Organizowano również spotkania z przedstawicielami banków w celu omówienia kierunków działań podejmowanych przez banki, zmierzających do poprawy ich sytuacji ekonomiczno-finansowej.

W okresie sprawozdawczym dokonano analizy korekt jednego programu postępowania naprawczego oraz czterech prognoz finansowych, przedstawionych przez banki korzystające z pomocy finansowej Funduszu. Wyniki analiz oraz opinie Funduszu na temat przedłożonych projektów przekazywano bankom.

Ponadto w przypadku banków, które dokonały całkowitej spłaty pożyczek z funduszu pomocowego, były opracowywane informacje dotyczące efektywności udzielonej pomocy finansowej oraz oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej tych banków po zakończeniu okresu korzystania z pożyczek.

W żadnym z banków korzystających z pomocy z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych nie stwierdzono zagrożenia wypłacalności.

VI. DZIAŁALNOŚĆ LOKACYJNA BFG I JEJ OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

1. Otoczenie makroekonomiczne działalności lokacyjnej

Znamienne dla 2007 r. były: pomyślnie rozwijająca się polska gospodarka, wzrost wynagrodzeń oraz rosnąca presja inflacyjna. Ważnymi wydarzeniami minionego roku były przedterminowe wybory parlamentarne oraz rozprzestrzeniający się na międzynarodowe rynki finansowe kryzys na rynku amerykańskich kredytów hipotecznych subprime.

Widoczny w ostatnich miesiącach 2007 r. silny wzrost cen żywności i paliw zwiększył znacznie presję inflacyjną w pierwszej połowie 2008 r., przy czym Rada Polityki Pieniężnej cykl zacieśniania polityki monetarnej rozpoczęła już w kwietniu 2007 r., w odpowiedzi na sygnały świadczące o narastaniu żądań płacowych oraz o silnym popycie krajowym, napędzanym rosnącą akcją kredytową banków dla sektora gospodarstw domowych. Łącznie w 2007 r. stopy procentowe wzrosły o 100 punktów bazowych. Niektórzy członkowie Rady w swoich wypowiedziach podkreślali, że cykl ten nie został jeszcze zakończony, a pod znakiem zapytania stoi tylko skala przyszłych podwyżek.

Ważnym elementem wpływającym na decyzje Rady Polityki Pieniężnej była sytuacja w gospodarce światowej po kryzysie hipotecznym w USA. W 2007 r. nie widać było istotnego wpływu amerykańskiego kryzysu na polską gospodarkę. Pomimo oznak spowolnienia w krajach rozwiniętych, kondycja gospodarek rozwijających się była dobra (polską gospodarkę wspierał dodatkowo silny popyt wewnętrzny). Do

końca 2007 r. odczuwalnym efektem amerykańskiego kryzysu w Polsce był spadek płynności i wzrost kosztu pieniądza na rynku międzybankowym, jednak wpływ na powyższą sytuację miały także inne czynniki.

Pomimo silnego popytu wewnętrznego w pierwszych trzech kwartałach 2007 r. inflacja utrzymywała się na relatywnie niskim poziomie, oscylując w granicach celu inflacyjnego przyjętego przez RPP (średnia wartość wskaźnika CPI za 9 miesięcy – w ujęciu rok do roku – wyniosła 2,1%, przekraczając cel o 0,1% w czerwcu i spadając do minimum na poziomie 1,5% w sierpniu). Dopiero ostatnie miesiące roku przyniosły wyraźny wzrost inflacji, aż do poziomu 3,6% w listopadzie i 4,0% w grudniu (r/r), a więc powyżej górnej granicy przyjętego przez RPP pasma wahań (1,5–3,5%).

Rok 2007 to także dynamiczny rozwój polskiej gospodarki. Wyższe od oczekiwanego było tempo wzrostu PKB – wzrost PKB za I kwartał 7,2% (po korekcie – według pierwszej publikacji GUS wzrost PKB wyniósł 7,4%) oraz 6,4% w II i III kwartale. W IV kwartale 2007 r. PKB zwiększył się o 6,1%, co oznacza, że wzrost gospodarczy w całym 2007 r. osiągnął poziom 6,5%. Motorem wzrostu polskiego PKB były przede wszystkim inwestycje oraz wzrost spożycia osiągany dzięki ożywieniu na rynku pracy i rosnącym wynagrodzeniom (ujemnie na PKB wpływało saldo handlu zagranicznego).

2. Działalność lokacyjna

Zgodnie z ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym BFG może nabywać jedynie papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski. Ponadto Fundusz może nabywać jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego oraz zakładać lokaty terminowe w NBP.

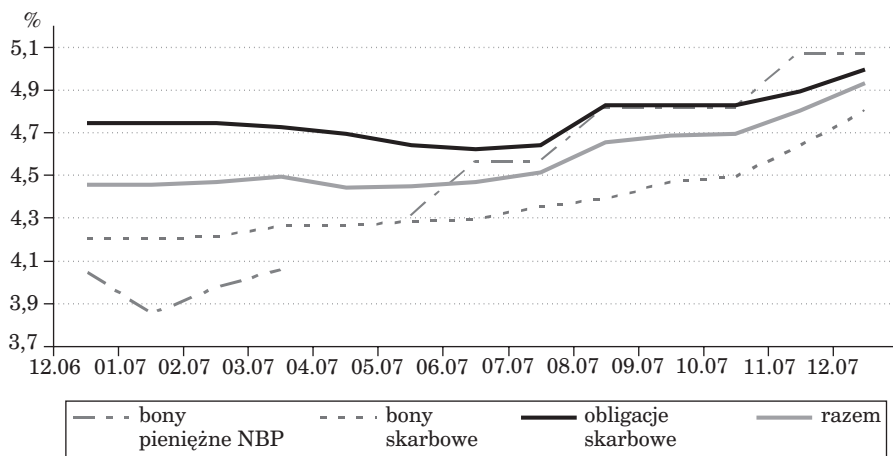
W 2007 r. w obszarze prowadzonej przez Fundusz działalności lokacyjnej łącznie zostało zrealizowanych 149 transakcji (w tym: 38 transakcji na obligacjach Skarbu Państwa, 50 przy wykorzystaniu bonów skarbowych oraz 61 transakcji na bonach pieniężnych NBP).

W okresie sprawozdawczym wystąpił jeden przypadek nie rozliczenia transakcji zawartej z jednym z banków komercyjnych. W związku z powyższym Fundusz wystąpił z żądaniem zapłaty kary umownej.

Wszystkie zawarte transakcje dotyczyły zakupu papierów wartościowych. Wielkość obrotów według wartości nominalnych transakcji wynosiła 5 552 674,0 tys. zł, w tym: w przypadku obligacji skarbowych 2 429 224,0 tys. zł, bonów skarbowych 2 248 280,0 tys. zł oraz bonów pieniężnych NBP 875 170,0 tys. zł. Średnia rentowność papierów wartościowych zakupionych w analizowanym okresie wynosiła 4,75% (odpowiednio: 5,05% dla obligacji Skarbu Państwa, 4,65% dla bonów skar-

bowych oraz 4,16% dla bonów pieniężnych NBP)⁸. Operacje w obszarze jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego oraz alokacji środków w formie lokat terminowych w NBP, z uwagi na niską dochodowość ww. instrumentów, nie były realizowane.

Wykres 5. Rentowność (na bazie 365 dni) papierów wartościowych w portfelu BFG według stanu na koniec poszczególnych miesięcy

Przychód z papierów wartościowych za cały 2007 r. wyniósł 206,1 mln zł⁹, w tym z:

- 1) obligacji skarbowych: 114,5 mln zł,
- 2) bonów skarbowych: 90,9 mln zł,
- 3) bonów pieniężnych NBP: 0,7 mln zł.

W 2007 r. osiągnięte przez BFG przychody z papierów wartościowych ogółem były wyższe niż w 2006 r. o 19,4%, w tym przychody z obligacji skarbowych o 26,1% i bonów skarbowych o 12,2%.

⁸ Średnie rentowności papierów wartościowych podano na bazie 365 dni, aby umożliwić ich porównanie.

⁹ Wynik obliczony:

- a) w przypadku dyskontowych papierów wartościowych (tj. bonów pieniężnych NBP, bonów skarbowych i obligacji zerokuponowych) jako rozliczona liniowo w czasie wartość dyskonta,
- b) w przypadku obligacji kuponowych jako naliczone liniowo przychody z tytułu odsetek oraz rozliczona liniowo w czasie wartość premii/dyskonta.

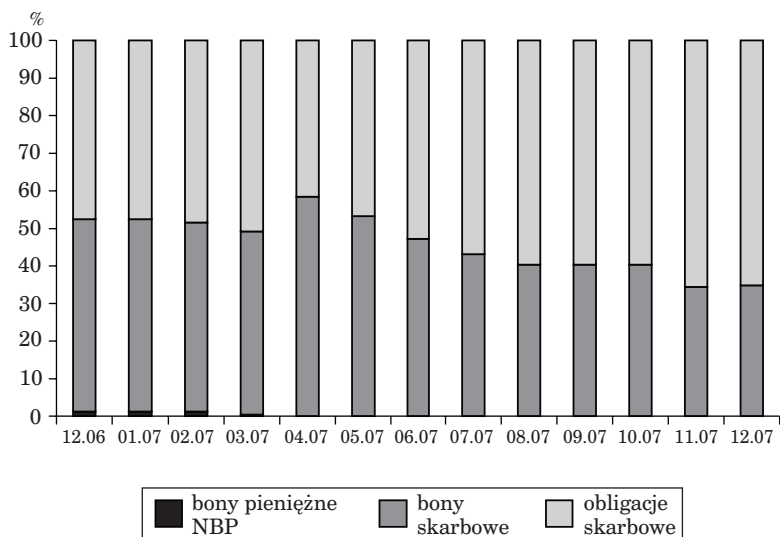
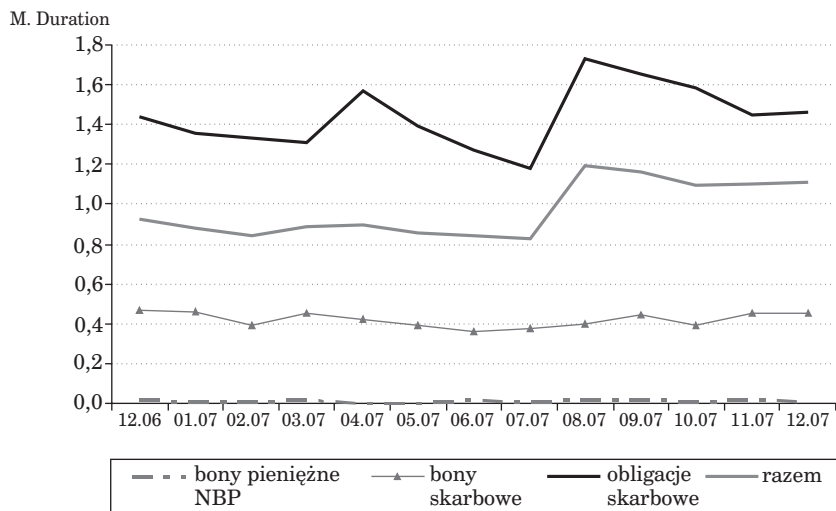
Obserwowany od początku 2007 r. systematyczny wzrost rentowności dłużnych papierów wartościowych w Polsce (spowodowany rozpoczęciem w 2007 r. przez Radę Polityki Pieniężnej cyklem podwyżek stóp procentowych – łącznie o 100 punktów bazowych) oraz notowany spadek płynności rynku bonów skarbowych (w wyniku ograniczenia przez Ministerstwo Finansów wielkości podaży ww. papierów na organizowanych przez resort przetargach) przełożyły się na zmianę struktury portfela papierów wartościowych BFG. W 2007 r. zwiększył się udział obligacji Skarbu Państwa w portfelu papierów wartościowych ogółem do 65,4% z 47,7%. Na koniec 2007 r. bony skarbowe stanowiły 34,4% portfela papierów wartościowych, wobec 51,0% na koniec 2006 r.

Tabela 7. Portfel papierów wartościowych Funduszu według stanu na 31 grudnia 2006 r. i 31 grudnia 2007 r.

Wyszczególnienie	Wartość nominalna			Struktura			Rentowność na bazie 365 dni		
	31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	Zmiana	31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	Zmiana	31.12. 2006 r.	31.12. 2007 r.	Zmiana
	tys. zł		%	%		p.p.	%		p.p.
Bony pieniężne NBP	54 620,0	8 800,0	-83,9	1,2	0,2	-1,1	4,0	5,1	1,0
Bony skarbowe	2 260 790,0	1 737 460,0	-23,1	51,0	34,4	-16,6	4,2	4,8	0,6
Obligacje skarbowe	2 113 250,0	3 297 470,0	56,0	47,7	65,4	17,7	4,7	5,0	0,3
Razem	4 428 660,0	5 043 730,0	13,9	100,0	100,0	-	4,5	4,9	0,5

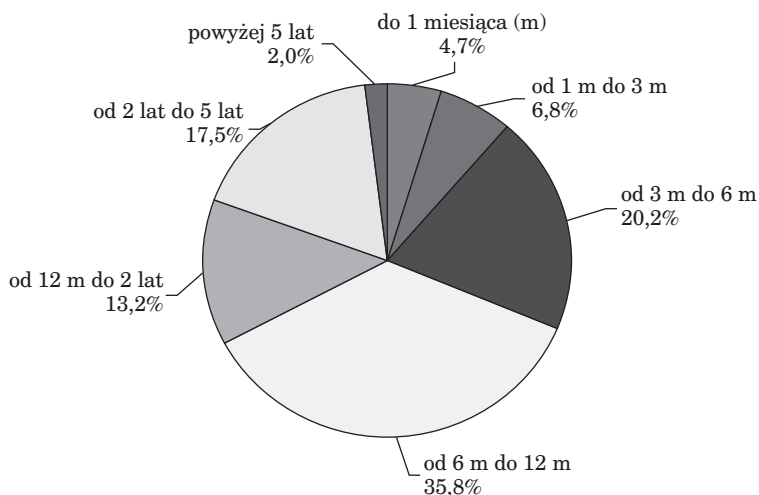
Wzrost rentowności nabywanych papierów pozwolił na zwiększenie dochodowości całego portfela papierów wartościowych BFG z 4,5% (wg stanu portfela na koniec 2006 r.) do poziomu 4,9% (wg stanu portfela na koniec 2007 r.). Nieznacznie zwiększyło się duration portfela z 0,9 roku do 1,1 roku.

Wykres 6. Duration oraz udział poszczególnych papierów wartościowych w portfelu BFG ogółem

Strukturę portfela papierów wartościowych Funduszu według terminów zapadalności zaprezentowano na wykresie 7.

Wykres 7. Struktura portfela papierów wartościowych Funduszu według terminów zapadalności – stan na 31 grudnia 2007 r.

Według stanu na 31 grudnia 2007 r. papiery wartościowe z terminem zapadalności do 1 roku stanowiły 67,3% portfela.

VII. FUNDUSZE I GOSPODARKA FINANSOWA

1. Źródła finansowania

Źródłami finansowania ustawowej działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są:

- 1) fundusz statutowy,
- 2) fundusz pomocowy,
- 3) środki przekazane Funduszowi przez banki – z utworzonych przez nie funduszy ochrony środków gwarantowanych – w celu realizacji gwarancji na rzecz deponentów,
- 4) fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- 5) fundusz zapasowy,
- 6) dochody z oprocentowania udzielonych bankom pożyczek,
- 7) dochody z papierów wartościowych oraz środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach Funduszu prowadzonych przez Narodowy Bank Polski,
- 8) środki uzyskane w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej,

- 9) środki z dotacji budżetu państwa,
 - 10) środki z kredytu udzielonego Funduszowi przez Narodowy Bank Polski.
- Podobnie jak w ubiegłych latach, w 2007 r. Fundusz nie korzystał ze źródeł finansowania wymienionych w punktach 3, 5, 8, 9 i 10.

Ze zgromadzonych środków Bankowy Fundusz Gwarancyjny finansuje:

- 1) zadania związane z gwarantowaniem depozytów,
- 2) zadania związane z udzielaniem pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania,
- 3) zadania związane z udzielaniem pożyczek bankom spółdzielczym na wsparcie procesów łączenia się tych banków,
- 4) koszty funkcjonowania Biura i organów Funduszu.

2. Fundusze własne

Fundusze Bankowego Funduszu Gwarancyjnego obejmują:

- ❖ fundusz statutowy,
- ❖ fundusz zapasowy,
- ❖ fundusz pomocowy,
- ❖ fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- ❖ fundusz z aktualizacji wyceny,
- ❖ wynik z lat ubiegłych oraz wynik finansowy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego za 2007 r.

2.1. Fundusz statutowy

Fundusz statutowy – jako fundusz własny – został utworzony na podstawie Statutu BFG w celu zabezpieczenia środków na nabycie rzeczowego majątku trwałego oraz wypłaty środków gwarantowanych po wyczerpaniu innych źródeł finansowania tych wypłat, przewidzianych w ustawie o BFG i Statucie.

W III kwartale 2007 r. na fundusz statutowy – po przyjęciu przez Radę Ministrów Sprawozdania z działalności BFG w 2006 roku – została przeznaczona część wyniku finansowego za 2006 r. w wysokości 113 046,8 tys. zł.

Stan funduszu statutowego na koniec 2007 r. wynosił 1 507 093,0 tys. zł.

2.2. Fundusz zapasowy

Fundusz zapasowy służy zapewnieniu środków na pokrycie ewentualnych strat bilansowych BFG oraz finansowaniu działalności gwarancyjnej lub pomocowej

w przypadku wyczerpania się funduszu ochrony środków gwarantowanych bądź funduszu pomocowego.

W III kwartale 2007 r. na fundusz zapasowy została przeznaczona część wyniku finansowego za 2006 r. w wysokości 50 000,0 tys. zł. W 2007 r. nie zachodziła potrzeba jego wykorzystywania.

Stan funduszu zapasowego na koniec 2007 r. wynosił 610 000,0 tys. zł.

2.3. Fundusz pomocowy

Fundusz pomocowy – przeznaczony na pomoc w formie pożyczek, gwarancji, poręczeń lub wykup wierzytelności – tworzony jest z obowiązkowych opłat rocznych wnoszonych przez wszystkie podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania. Wysokość obowiązującej dany bank opłaty jest wyliczana jako iloczyn stawki ustalonej przez Radę Funduszu oraz stanu aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem na określony dzień.

Uchwałą nr 15/2006 z dnia 23 listopada 2006 r. Rada BFG określiła stawki obowiązkowej opłaty rocznej w 2007 r. w wysokości 0,05% dla sumy aktywów bilansowych, gwarancji i poręczeń ważonych ryzykiem oraz 0,025% dla ważonych ryzykiem zobowiązań pozabilansowych pomniejszych o gwarancje, poręczenia i linie kredytów przyrzeczonych, a ponadto ustaliła, że podstawę naliczenia stanowi stan aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem na 31 grudnia 2006 r. W 2007 r. banki wpłaciły 50% naliczonej opłaty obowiązkowej, a pozostałe 50% Narodowy Bank Polski.

W roku sprawozdawczym z funduszu pomocowego nie dokonano wypłat.

Tabela 8. Wykorzystanie funduszu pomocowego w 2007 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Fundusz do wykorzystania	Fundusz wykorzystany	Razem fundusz pomocowy
Stan na 1.01.2007 r.	2 029 109,1	908 973,3	2 938 082,4
Wpłaty banków	172 651,9	0,0	172 651,9
Spłaty pożyczek	425 992,8	-425 992,8	0,0
Stan na 31.12.2007 r.	2 627 753,8	482 980,5	3 110 734,3

2.4. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych

Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Służy on finansowaniu zadań związanych z udzielaniem pożyczek bankom spółdzielczym na łączenie się oraz realizację inwestycji związanych z tymi łączeniami.

W roku sprawozdawczym z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych udzielono bankom pożyczek na kwotę 20 294,0 tys. zł.

Tabela 9. Wykorzystanie funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych w 2007 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Fundusz do wykorzystania	Fundusz wykorzystany	Razem frbs
Stan na 1.01.2007 r.	27 732,9	95 676,8	123 409,7
Udzielenie pożyczek	-20 294,0	20 294,0	0,0
Spląty pożyczek	35 337,1	-35 337,1	0,0
Stan na 31.12.2007 r.	42 776,0	80 633,7	123 409,7

2.5. Wynik finansowy za 2007 r. i za lata ubiegłe

Wynik finansowy za 2007 r. wyniósł 191 850,4 tys. zł. W bilansie na 31 grudnia 2007 r. wykazano wynik z lat ubiegłych w kwocie 47 666,3 tys. zł. Na kwotę tę składały się:

- ❖ środki odzyskane z mas upadłości w kwocie 49 584,1 tys. zł (zwiększenie wyniku z lat ubiegłych),
- ❖ odsetki naliczone na 31 grudnia 2006 r. w kwocie 600,1 tys. zł (zwiększenie wyniku z lat ubiegłych),
- ❖ rezerwy na świadczenia pracownicze w kwocie 2 278,5 tys. zł (zmniejszenie wyniku z lat ubiegłych),
- ❖ amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu w kwocie 239,4 tys. zł (zmniejszenie wyniku z lat ubiegłych).

3. Bilans

Suma bilansowa na 31 grudnia 2007 r. wyniosła 5 594 575,0 tys. zł. W stosunku do stanu na koniec 2006 r., po przeszacowaniu, stanowiło to wzrost o 7,0%.

3.1. Aktywa

Najważniejsze pozycje w aktywach przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Aktywa BFG (w tys. zł)

Pozycja aktywów	Według stanu na		Dynamika
	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.	2006 r. = 100%
1. Środki pieniężne (w kasie i na rachunkach bankowych)	450,5	354,3	78,6
2. Papiery wartościowe (według wartości księgowej)	4 157 928,0	4 965 572,8	119,4
3. Należności z tytułu udzielonych pożyczek i naliczonych odsetek	1 005 250,2	564 125,9	56,1
4. Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	66 529,6	64 482,7	96,9
5. Rozliczenia międzyokresowe czynne i pozostałe aktywa	0,3	39,3	13 100,0
Razem aktywa	5 230 158,6	5 594 575,0	107,0

Środki pieniężne znajdujące się w kasie i na rachunkach bankowych zostały wykazane w bilansie według wartości nominalnej i stanowiły 0,01% aktywów ogółem.

W portfelu papierów wartościowych BFG na 31 grudnia 2007 r. występowały (według wartości księgowej):

- ❖ bony skarbowe o wartości 1 697 770,9 tys. zł,
- ❖ obligacje skarbowe o wartości 3 259 006,8 tys. zł,
- ❖ bony pieniężne o wartości 8 795,1 tys. zł.

Dyskonto zostało zaliczone do wyniku proporcjonalnie do upływu czasu zgodnie z zasadą memoriałową. Wskaźnik udziału papierów wartościowych w aktywach ogółem wyniósł 88,8%.

Należności od banków z tytułu udzielonych pożyczek zostały ujęte w bilansie BFG według wartości nominalnej powiększonej o odsetki naliczone niezapadłe. Stanowiły one 10,1% aktywów ogółem.

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne zostały wycenione według cen nabycia, z uwzględnieniem odpisów amortyzacyjnych (umorzeń) zmniejszających wartość początkową do wartości księgowej netto. W 2007 r. nie

dokonywano aktualizacji wartości rzeczowego majątku trwałego na podstawie odrębnych przepisów. Rzeczowy majątek trwały wraz z wartościami niematerialnymi i prawnymi stanowił 1,1% aktywów.

Rozliczenia międzyokresowe czynne zostały wykazane w bilansie według wartości nominalnej.

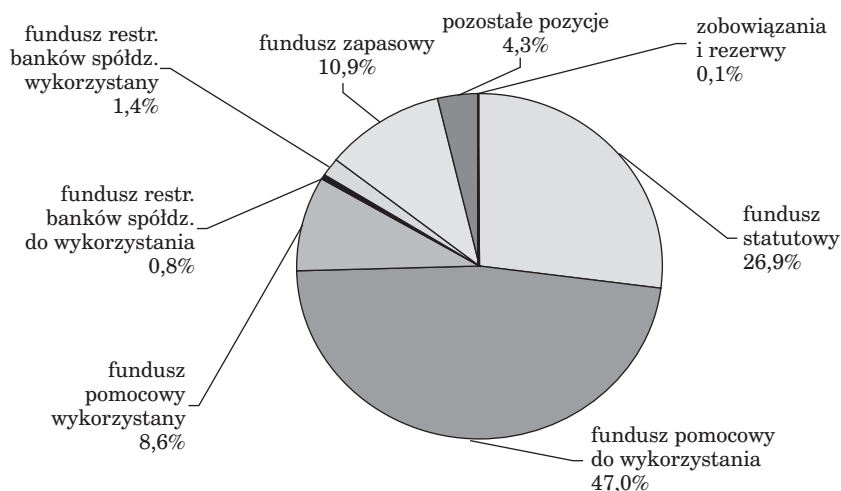
3.2. Pasywa

Najważniejsze pozycje pasywów zawiera tabela 11.

Tabela 11. Pasywa BFG (w tys. zł)

Pozycja pasywów	Według stanu na		Dynamika
	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.	2006 r. = 100%
1. Fundusz statutowy	1 394 046,2	1 507 093,0	108,1
2. Fundusz pomocowy do wykorzystania	2 029 109,2	2 627 753,8	129,5
3. Fundusz pomocowy wykorzystany	908 973,3	482 980,5	53,1
4. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych do wykorzystania	27 732,9	42 776,0	154,2
5. Fundusz restrukturyzacji banków spółdzielczych wykorzystany	95 676,8	80 633,7	84,3
6. Fundusz zapasowy	560 000,0	610 000,0	108,9
7. Zysk netto za rok obrotowy	164 334,9	191 850,4	116,7
8. Fundusze specjalne	137,9	112,3	81,4
9. Zobowiązania, rezerwy, rozliczenia międzyokresowe	3 769,3	3 709,0	98,4
10. Wynik z lat ubiegłych	46 378,1	47 666,3	102,8
Razem pasywa	5 230 158,6	5 594 575,0	107,0

Fundusze statutowy, pomocowy do wykorzystania, restrukturyzacji banków spółdzielczych do wykorzystania i zapasowy zostały wykazane w bilansie według wartości nominalnej. Strukturę pasywów BFG przedstawia wykres 8.

Wykres 8. Struktura pasywów BFG według stanu na 31 grudnia 2007 r.

Zobowiązania BFG stanowiły 0,1% pasywów. Wszystkie rodzaje zobowiązań zostały wykazane w rocznym sprawozdaniu finansowym według wartości nominalnej, tj. wymagającej zapłaty.

Podział wykazanych w bilansie zobowiązań prezentuje tabela 12.

Tabela 12. Zobowiązania BFG bez zakładowego funduszu świadczeń społecznych (w tys. zł)

Rodzaj zobowiązania	Według stanu na		Dynamika
	31.12.2006 r.	31.12.2007 r.	2006 r. = 100%
1. Zobowiązania wobec deponentów w okresie biegu przedawnienia	94,8	90,4	95,4
2. Zobowiązania publiczno-prawne	311,6	224,2	71,9
3. Pozostałe zobowiązania, rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	3 362,9	3 394,4	100,1

4. Rachunek zysków i strat

Zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz ustalonymi przez Ministra Finansów szczególnymi zasadami rachunkowości Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wynik finansowy Funduszu obejmuje:

- ❖ przychody osiągnięte przez Fundusz w danym okresie sprawozdawczym,
- ❖ wszystkie poniesione i wszystkie przypadające w danym okresie sprawozdawczym koszty działalności.

Sporządzony na podstawie powyższych zasad rachunek zysków i strat wykazał zysk netto za 2007 r. w wysokości 191 850,4 tys. zł. W stosunku do 2006 r. jego wartość wzrosła o 16,7%.

Tabela 13. Rachunek zysków i strat

Kategoria	Za okres				Dynamika
	01.01.–31.12.2006 r.		01.01.–31.12.2007 r.		
	w tys. zł	struk- tura w %	w tys. zł	struk- tura w %	2006 r. = 100%
1. Przychody ogółem	183 131,2	100,0	209 978,2	100,0	114,7
w tym:					
z działalności statutowej	7 976,7	4,4	3 606,4	1,7	45,2
z tytułu bonów skarbowych	80 977,6	44,2	90 876,0	43,3	112,2
z tytułu obligacji skarbowych	90 824,7	49,6	114 529,2	54,5	126,1
z tytułu bonów pieniężnych	886,0	0,5	722,3	0,3	81,5
odsetki od środków na rachunkach w NBP	28,5	0,02	19,1	0,01	67,0
pozostałe przychody	2 437,7	1,3	225,2	0,1	9,2
2. Koszty ogółem	18 796,3	100,0	18 127,8	100,0	96,4
w tym:					
usługi obce	3 199,6	17,0	2 513,1	13,9	78,5
koszty rzeczowe	691,3	3,7	383,3	2,1	55,4
wynagrodzenia	10 661,1	56,7	11 002,1	60,7	103,2
narzuły na wynagrodzenia	1 334,1	7,1	1 238,5	6,8	92,8
amortyzacja	2 233,0	11,9	2 219,4	12,2	99,4
inne koszty	677,2	3,6	771,4	4,3	113,9
3. Zysk netto	164 334,9		191 850,4		116,7

Korzystną tendencję wykazaną po stronie przychodów można przypisać głównie wzrostowi przychodów z tytułu operacji papierami wartościowymi.

VIII. ORGANIZACJA BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

1. Skład osobowy organów Funduszu

Ustawowymi organami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są Rada (11-osobowa) i Zarząd (5-osobowy).

Skład Rady Funduszu III kadencji, od 1 stycznia 2007 r. do 1 lipca 2007 r., przedstawia tabela 14.

Tabela 14. Skład Rady Funduszu III kadencji

Imię i nazwisko	Funkcja	Powołany do Rady III kadencji	W Radzie III kadencji ¹⁰ do
1. Władysław Baka	Przewodniczący ¹¹	27.06.2003 r.	1.07.2007 r.
2. Janusz Czarzasty	Członek	24.06.2003 r.	1.07.2007 r.
3. Ryszard Pazura	Członek	24.06.2003 r.	7.01.2007 r.
4. Krzysztof Pietraszkiewicz	Członek	24.06.2003 r.	1.07.2007 r.
5. Jan Szambelańczyk	Członek	24.06.2003 r.	1.07.2007 r.
6. Wojciech Kwaśniak	Członek	2.07.2003 r.	20.02.2007 r.
7. Jacek Osiński	Członek	2.07.2003 r.	3.04.2007 r.
8. Ewa Śleszyńska-Charewicz	Członek	2.07.2003 r.	13.02.2007 r.
9. Andrzej Wiśniewski	Członek	2.07.2003 r.	20.02.2007 r.
10. Bartosz Drabikowski	Członek	9.02.2004 r.	7.01.2007 r.
11. Grzegorz Wójtowicz	Członek	18.02.2004 r.	7.01.2007 r.
12. Tomasz Gruszecki	Członek	8.01.2007 r.	30.04.2007 r.
13. Arkadiusz Huzarek	Członek	8.01.2007 r.	1.07.2007 r.
14. Jacek Krzyślak	Członek	8.01.2007 r.	1.07.2007 r.
15. Robert Jagiełło	Członek/ Przewodniczący ¹²	14.02.2007 r.	1.07.2007 r.
16. Agnieszka Alińska	Członek	21.02.2007 r.	1.07.2007 r.
17. Alfred Janc	Członek	21.02.2007 r.	1.07.2007 r.
18. Jacek Dominik	Członek	3.04.2007 r.	1.07.2007 r.

¹⁰ Członkami Rady III kadencji byli również: Przemysław Morysiak (od 24.06.2003 r. do 9.02.2004 r.) i Stanisław Owsiak (od 24.06.2003 r. do 18.02.2004 r.).

¹¹ Jako Przewodniczący Rady do 26.06.2007 r.

¹² Jako Przewodniczący Rady od 27.06.2007 r.

Skład Rady Funduszu IV kadencji przedstawia tabela 15.

Tabela 15. Skład Rady Funduszu IV kadencji

Imię i nazwisko	Funkcja
1. Robert Jagiełło	Przewodniczący
2. Agnieszka Alińska	Członek
3. Wioletta Barwicka	Członek
4. Janusz Czarzasty	Członek
5. Jacek Dominik	Członek
6. Arkadiusz Huzarek ¹³	Członek
7. Alfred Janc	Członek
8. Andrzej Parafianowicz ¹⁴	Członek
9. Krzysztof Pietraszkiewicz	Członek
10. Jan Szambelańczyk	Członek
11. Katarzyna Zajdel-Kurowska	Członek
12. Sławomir W. Zawadzki	Członek

Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego do 19 kwietnia 2007 r. pracował w składzie:

- ❖ Prezes Zarządu – Ewa Kawecka-Włodarczak,
- ❖ Zastępca Prezesa – Hanna Krajewska¹⁵,
- ❖ Członek Zarządu – Przemysław Morysiak,
- ❖ Członek Zarządu – Maria Pawelska,
- ❖ Członek Zarządu – Marek Pyła.

19 kwietnia 2007 r. zakończyła się IV kadencja Zarządu Funduszu. W wyniku konkursu zamkniętego Rada 8 marca 2007 r. wyłoniła Zarząd V kadencji w składzie:

- ❖ Prezes Zarządu – Małgorzata Zaleska,
- ❖ Zastępca Prezesa – Joanna Wielgórska-Leszczyńska¹⁶,
- ❖ Członek Zarządu – Krystyna Majerczyk-Żabówka,
- ❖ Członek Zarządu – Adrian Markiewicz,
- ❖ Członek Zarządu – Marek Pyła.

¹³ Do 5.12.2007 r.

¹⁴ Od 5.12.2007 r.

¹⁵ Pełniąca również obowiązki Głównego Księgowego.

¹⁶ J.w.

2. Organizacja Biura Funduszu

W okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 sierpnia 2007 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny realizował swoje ustawowe zadania poprzez Biuro Funduszu, w którego strukturze było wyodrębnionych 7 departamentów, stanowisko kontroli wewnętrznej i Sekretariat Rady Funduszu.

Poszczególne komórki organizacyjne wykonywały:

- ❖ **Departament Gwarantowania Depozytów** – zadania wynikające z obowiązku zapewnienia przez Fundusz wypłat środków gwarantowanych deponentom oraz związane ze współpracą z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów,
- ❖ **Departament Działalności Pomocowej** – zadania związane z udzielaniem pomocy finansowej bankom w przypadku powstania sytuacji niebezpieczeństwa niewypłacalności (z funduszu pomocowego) oraz pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- ❖ **Departament Analiz** – gromadził i analizował informacje dotyczące bieżącej sytuacji banków, sporządzał oceny i prognozy rozwoju ich sytuacji, a także realizował zadania związane z monitorowaniem sytuacji banków, którym Fundusz udzielił pomocy,
- ❖ **Departament Kontroli** – realizował zadania związane z kontrolą sytuacji banków, którym Fundusz udzielił pomocy oraz z realizacją funkcji kuratora,
- ❖ **Departament Finansowy** – realizował zadania związane z gospodarką finansową, prowadzeniem księgowości, działalnością lokacyjną oraz rozliczeniami Funduszu,
- ❖ **Departament Prawny** – zapewniał obsługę prawną Funduszu, reprezentował Fundusz w postępowaniach sądowych i administracyjnych oraz przed innymi organami orzekającymi,
- ❖ **Departament Organizacyjny** – zapewniał obsługę organizacyjną Zarządu i Biura Funduszu, prowadził sprawy związane z zatrudnianiem pracowników, organizacją pracy, obsługą administracyjną oraz odpowiadał za infrastrukturę techniczną Biura,
- ❖ **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** – realizowało zadania związane z badaniem prawidłowości i zgodności działania komórek organizacyjnych Biura Funduszu z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- ❖ **Sekretariat Rady** – prowadził obsługę merytoryczną, organizacyjną oraz techniczną Rady Funduszu w wykonywaniu zadań statutowych.

W lipcu 2007 r. został przyjęty przez Zarząd nowy Regulamin organizacyjny Biura Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (wprowadzony uchwałą nr 47/C/15/2007 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 12 lipca 2007 r. z późn. zm.), który po uzgodnieniu z Radą Funduszu wszedł w życie od 1 września 2007 r.

W wyniku zmian organizacyjnych, od 1 września 2007 r., w Biurze Funduszu funkcjonują następujące komórki organizacyjne, realizując przypisane im zadania:

- ❖ **Departament Analiz i Skarbu** – zadania związane z gromadzeniem i analizowaniem informacji dotyczących funkcjonowania gospodarki, a zwłaszcza sektora bankowego, sporządzanie na ich podstawie analiz i prognoz makroekonomicznych oraz ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów objętych systemem gwarantowania, a także prowadzenie działalności inwestycyjnej polegającej na lokowaniu wolnych środków finansowych Funduszu,
- ❖ **Departament Controllingu, Informatyki i Administracji** – zadania związane z tworzeniem i przekazywaniem informacji oraz raportów niezbędnych w pracy Biura, obsługą informatyczną i administracyjną oraz utrzymaniem sprawności infrastruktury technicznej i systemu ochrony siedziby Funduszu,
- ❖ **Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów** – zadania w zakresie udzielania pomocy bankom znajdującym się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności, obrotu wierzytelnościami nabywanymi od tych banków oraz udzielania pomocy bankom z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych na wspieranie procesów łączenia tych banków, a także zadania wynikające z obowiązku zapewnienia przez Fundusz wypłat środków gwarantowanych deponentom,
- ❖ **Departament Finansowy** – zadania związane z gospodarką finansową i księgowością Funduszu,
- ❖ **Departament Kontroli i Monitoringu** – zadania związane z kontrolą i monitorowaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, które otrzymały pomoc Funduszu, w zakresie prawidłowości i celowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej oraz realizacji programów postępowania naprawczego lub programów o podobnym charakterze, a także zadania związane z monitorowaniem sytuacji banków korzystających z pomocy Funduszu,
- ❖ **Gabinet Prezesa** – zadania związane z zapewnieniem obsługi organów Funduszu, pomocy prawnej, organizacją pracy i sprawami pracowniczymi oraz zadania w zakresie współpracy z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów i instytucjami finansowymi, a także informacji i promocji Funduszu,
- ❖ **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** – zadania związane z badaniem działalności komórek organizacyjnych pod względem prawidłowości i zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Funduszu.

Ponadto działają 2 stałe, międzydepartamentalne komitety:

- ❖ Komitet ds. Zarządzania Aktywami, który określa politykę lokowania wolnych środków finansowych Funduszu,
- ❖ Komitet ds. Oceny Wniosków Pomocowych, którego zadaniem jest opiniowanie przygotowywanych przez Departament Działalności Pomocowej i Gwaranto-

wania Depozytów wniosków w sprawie udzielenia bankom pomocy finansowej z funduszu pomocowego oraz pożyczek z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych.

Równolegle z Regulaminem organizacyjnym Biura Bankowego Funduszu Gwarancyjnego został przedłożony Radzie Funduszu projekt Regulaminu Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (wprowadzony uchwałą nr 16/2007 Rady BFG z dnia 27 lipca 2007 r.), który określił nowy podział zadań i kompetencji pomiędzy członkami Zarządu, uwzględniający zmienioną strukturę organizacyjną Biura.

Członkowie Zarządu, zgodnie z podziałem kompetencji określonym w Regulaminie Zarządu BFG, nadzorują następujące komórki organizacyjne:

- ❖ **Prezes Zarządu Małgorzata Zaleska** – Gabinet Prezesa, Departament Analiz i Skarbu oraz stanowisko Kontroli Wewnętrznej,
- ❖ **Zastępca Prezesa Joanna Wielgórska-Leszczyńska** – Departament Finansowy¹⁷,
- ❖ **Członek Zarządu Krystyna Majerczyk-Żabówka** – Departament Kontroli i Monitoringu,
- ❖ **Członek Zarządu Adrian Markiewicz** – Departament Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów,
- ❖ **Członek Zarządu Marek Pyła** – Departament Controllingu, Informatyki i Administracji.

Nowy podział organizacyjny, w ramach którego uległa zmniejszeniu liczba komórek organizacyjnych z 9 do 7, zapewnia optymalizację struktury Biura, z punktu widzenia zadań aktualnie realizowanych przez Fundusz. Zgodnie z nowym kształtem organizacyjnym przeprowadzono racjonalizację zatrudnienia, której efektem było zmniejszenie o 8 liczby zatrudnionych pracowników. W wyniku dokonanej reorganizacji osiągnięto szereg efektów polegających przede wszystkim na usprawnieniu realizacji bieżących i przyszłych zadań Funduszu, jak też skutkujących istotnymi oszczędnościami w zakresie kosztów wynagrodzeń, a także w zakresie lokalowo-sprzętowym. Dokonane zmiany pozwoliły na wygospodarowanie znacznej części wolnej powierzchni użytkowej w budynku siedziby Funduszu przeznaczonej do wynajęcia, a zatem przynoszącej Funduszowi korzyści finansowe.

W obszarze organizacyjnym opracowano wiele regulacji, m.in. wewnętrzne regulaminy organizacyjne Gabinetu Prezesa, Stanowiska Kontroli Wewnętrznej oraz departamentów: Analiz i Skarbu, Finansowego, Kontroli i Monitoringu, Działalności Pomocowej i Gwarantowania Depozytów, Controllingu, Informatyki i Administracji.

¹⁷ Od 23 listopada 2007 r. Departament Finansowy nadzoruje członek Zarządu Krystyna Majerczyk-Żabówka.

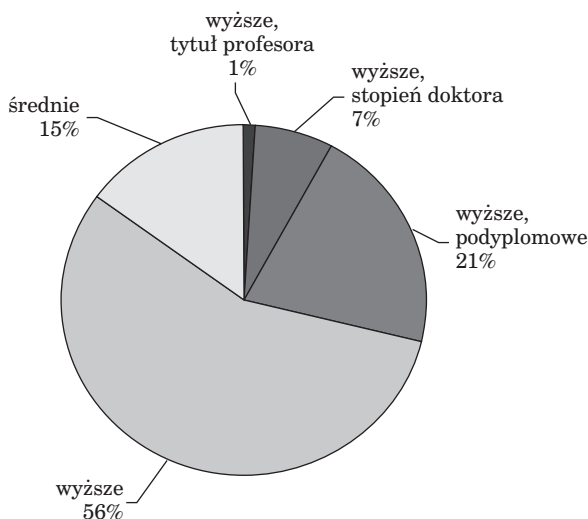
23 listopada 2007 r. Zastępca Prezesa Zarządu – Główny Księgowy Funduszu – p. Joanna Wielgórska-Leszczyńska decyzją Rady Funduszu została zawieszona w czynnościach oraz zwolniona z obowiązku świadczenia pracy na rzecz BFG¹⁸.

3. Zatrudnienie

W Bankowym Funduszu Gwarancyjnym 1 stycznia 2007 r. były zatrudnione 84 osoby (łącznie z członkami Zarządu), natomiast na 31 grudnia 2007 r. – 70 osób. W ogólnej liczbie zatrudnionych na koniec 2007 r. były 44 kobiety (63%) i 26 mężczyzn (37%). Średnioroczne zatrudnienie (w etatach) kształtowało się na poziomie 78,91.

W 2007 r. wyższym wykształceniem legitymowało się 60 pracowników Funduszu (łącznie z członkami Zarządu), co stanowiło 85,0% ogółu zatrudnionych.

Wykres 9. Poziom wykształcenia pracowników BFG

Średni wiek pracowników Funduszu wyniósł 44 lata. Średni staż pracy pracowników to 21 lat, a średni staż pracy w Funduszu 8 lat.

¹⁸ Od 23 listopada 2007 r. pełnienie obowiązków Głównego Księgowego Funduszu powierzono dyrektorowi Departamentu Finansowego.

W 2007 r. w zakresie spraw pracowniczych opracowano lub znowelizowano wiele regulacji, w tym:

- ❖ *Regulamin gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych* (uchwała Nr 80/31/C/2007 Zarządu BFG z dnia 22.10.2007 r.),
- ❖ *Regulamin organizacji praktyk zawodowych* (uchwała Nr 93/34/C/2007 Zarządu BFG z dnia 26.11.2007 r.),
- ❖ *Zasady podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Bankowego Funduszu Gwarancyjnego* (uchwała Nr 102/38/C/2007 Zarządu BFG z dnia 17.12.2007 r.).

4. Działalność szkoleniowa

Działania szkoleniowe w 2007 r. w większości stanowiły kontynuację wcześniej rozpoczętych projektów rozwoju kwalifikacji pracowników Biura. Przeprowadzone zostały sesje szkoleniowe w zakresie specjalistycznym i językowym.

Biorąc pod uwagę dokonujące się zmiany międzynarodowych i krajowych norm prawnych, zorganizowano dla pracowników Funduszu wiele seminariów oraz kursów specjalistycznych, z których najistotniejsze dotyczyły:

- ❖ Nowej Umowy Kapitałowej i *Capital Requirements Directive*,
- ❖ Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej,
- ❖ księgowości, sprawozdawczości finansowej, zarządzania kosztami, zarządzania finansowego i strategicznego oraz polskiego prawa podatkowego i handlowego w ramach *Professional Scheme* w organizacji *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)*,
- ❖ Systemu Informacji Sprawozdawczej NBP,
- ❖ nowej sprawozdawczości bankowej FINREP i COREP,
- ❖ zastosowania metody NPV do szacowania efektów projektów restrukturyzacji banków,
- ❖ metod statystycznych i ekonometrycznych w ocenie adekwatności kapitałowej i bezpieczeństwa banków,
- ❖ wpływu zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań na kierunki zmian instytucjonalno-systemowych i funkcjonalnych sieci bezpieczeństwa finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem roli i zasad funkcjonowania BFG.

5. Działalność Zarządu Funduszu

W 2007 r. Zarząd Funduszu realizował zadania wynikające z ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, związane przede wszystkim z:

- ❖ opracowywaniem projektów planów działalności i planów finansowych Funduszu,

- ❖ gospodarowaniem środkami Funduszu,
- ❖ składaniem Radzie Funduszu kwartalnych i rocznych sprawozdań z działalności,
- ❖ rozpatrywaniem wniosków banków o udzielenie zwrotnej pomocy finansowej w przypadku powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, bądź na nabycie akcji lub udziałów banków, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o BFG oraz pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

W analizowanym okresie Zarząd BFG odbył łącznie 61 posiedzeń. Większość z nich była poświęcona decyzjom z zakresu:

- ❖ działalności pomocowej,
- ❖ kontroli prawidłowości wykorzystania przez banki pomocy finansowej Funduszu,
- ❖ monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej banków,
- ❖ działalności analitycznej i lokacyjnej,
- ❖ gospodarki finansowej,
- ❖ prac legislacyjnych,
- ❖ organizacji pracy Biura Funduszu.

Tabela 16. Uchwały Zarządu BFG podjęte w 2007 r.

Liczba posiedzeń Zarządu BFG	61
Liczba podjętych uchwał przez Zarząd BFG, w tym uchwały dotyczące:	93
działalności pomocowej	14
kontroli wykorzystania pomocy	30
organizacji pracy Funduszu	25
pozostałych obszarów: monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej banków, działalności analitycznej i lokacyjnej, realizacji gwarancji, prac legislacyjnych i gospodarki finansowej BFG	24

6. Działalność Rady Funduszu

W 2007 r. Rada Funduszu odbyła 15 posiedzeń plenarnych i podjęła 30 uchwał, realizując zadania określone w ustawie i statucie BFG.

W związku z upływem IV kadencji Zarządu, Rada prowadziła prace zmierzające do wyboru członków Zarządu kolejnej kadencji. W tym celu zostały określone

Kryteria wyboru członków Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz procedura przeprowadzenia konkursu na kandydatów na członków Zarządu Funduszu.

W wyniku przeprowadzonego postępowania Rada 8 marca 2007 r. podjęła uchwałę Nr 3/2007 w sprawie powołania Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego kadencji 2007–2010, w tym Prezesa Zarządu i Zastępcy Prezesa Zarządu Funduszu.

W ramach uprawnień stanowiących Rada podjęła uchwały dotyczące ustalenia:

- ❖ wysokości stawki procentowej na 2008 r., określającej wysokość funduszy ochronny środków gwarantowanych tworzonych przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania,
- ❖ wysokości stawek procentowych na 2008 r. obowiązkowej opłaty rocznej, wnoszonej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania, oraz określenia dnia, na który stan aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem będzie stanowił podstawę obliczenia opłaty rocznej, a także określenia terminu do wniesienia opłaty.

W ramach uprawnień nadzorczych Rada:

- ❖ kwartalnie nadzorowała wyniki monitorowania i realizację zadań kontrolnych w bankach korzystających z pożyczek BFG oraz pełnienie przez Fundusz funkcji kuratora,
- ❖ oceniała realizację planu działalności BFG na 2007 r.,
- ❖ wydawała zalecenia uściślające zadania ujęte w planie i oceniała ich realizację,
- ❖ rozpatrywała kwartalne sprawozdania Zarządu z działalności Funduszu.

Ponadto Rada rozpatrywała kwartalne oceny sytuacji finansowej sektora bankowego, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji banków zagrożonych oraz banków korzystających z pomocy finansowej Funduszu.

Istotną rolę w wykonywaniu funkcji kontrolno-nadzorczej Rady nad działalnością Funduszu i jego Zarządu spełniały zespoły problemowe (Zespół ds. Prawno-Organizacyjnych, Zespół ds. Gospodarki Finansowej, Zespół ds. Działalności Pomocowej, Zespół ds. Gwarancji Depozytów), w skład których wchodzi członkowie Rady. Zespoły przygotowywały opinie i stanowiska, które wspomagały podejmowanie decyzji na posiedzeniach Rady BFG w najistotniejszych sprawach leżących w jej kompetencjach. Ponadto przedkładały Radzie stanowiska odnośnie do kwartalnych sprawozdań Zarządu z działalności Funduszu.

Rada dokonywała także ustaleń w zakresie propozycji kierunkowych zmian do ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, uwzględniających wpływ ze-

wewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów w sieci bezpieczeństwa finansowego.

Uwagę Rady zwróciły również niepokoje na międzynarodowych rynkach finansowych, które Rada omawiała w kontekście ich wpływu na sektor bankowy w Polsce i bezpieczeństwo systemu gwarantowania depozytów.

Rada prowadziła również prace organizacyjne, związane z wydawaniem przez BFG czasopisma poświęconego zagadnieniom gwarancji depozytów i bezpieczeństwa finansowego banków *Bezpieczny Bank*, powołując nowy skład Komitetu Redakcyjnego oraz Rady Programowo-Naukowej.

IX. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

1. Współpraca krajowa

1.1. Współpraca dotycząca sektora bankowego

Zasady współpracy, sprawozdawania i wymiany informacji w relacjach pomiędzy Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, Sejmem, Radą Ministrów, Ministrem Finansów oraz Narodowym Bankiem Polskim zostały uregulowane w ustawie o BFG oraz innych ustawach. Ponadto, opierając się na upoważnieniach zawartych w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym, nawiązano współpracę z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego.

Prezes Zarządu BFG uczestniczył w pracach Komisji Nadzoru Bankowego jako członek ustawowego składu organu nadzoru bankowego, a także brał udział w posiedzeniach Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP. Ponadto przedstawiciel Funduszu jest członkiem powołanej przez Ministra Finansów Rady Rozwoju Rynku Finansowego.

Fundusz podejmował działania w ramach współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności polskiego systemu bankowego. W ramach stałych kontaktów Bankowy Fundusz Gwarancyjny i Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego – będący organem wykonawczym Komisji Nadzoru Bankowego – wymieniały informacje i oceny dotyczące sytuacji podmiotów objętych systemem gwarantowania, ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnych zagrożeń w sektorze bankowym. Prowadzono także prace ukierunkowane na formalne określenie relacji z innymi instytucjami.

W 2007 r. były prowadzone również prace nad przygotowaniem umowy, która zgodnie z art. 17 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, określi zasady

współpracy i wymiany informacji pomiędzy Bankowym Funduszem Gwarancyjnym a Komisją Nadzoru Finansowego. Konieczność ustalenia zasad współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego wynika z przejścia przez KNF dotychczasowych funkcji Komisji Nadzoru Bankowego oraz włączenia Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego do struktury organizacyjnej Urzędu KNF. Zapewnienie wymiany informacji uzasadnione jest również tym, że od 1 stycznia 2008 r. nie ma w składzie organu nadzoru bankowego przedstawiciela BFG. Dotychczas (od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2007 r.) Prezes Zarządu Funduszu był stałym, ustawowym członkiem Komisji Nadzoru Bankowego.

Ze względu na konieczność ścisłej współpracy między nadzorem i BFG w procesie podejmowania decyzji w stosunku do banków w trudnej sytuacji finansowej, w tym decyzji o udzieleniu pomocy finansowej, monitorowaniu jej wykorzystania przez bank, a także w przypadku podjęcia przez nadzór decyzji o zawieszeniu działalności bankowej i skierowaniu do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości banku (co wymaga uzgodnień z BFG), Fundusz podejmował działania mające na celu włączenie przedstawiciela Funduszu w skład Komisji Nadzoru Finansowego.

Ważnym elementem działań Funduszu były kontakty ze środowiskami bankowymi. Kontynuując dotychczasową praktykę konsultacji, 9 listopada 2007 r. w siedzibie Związku Banków Polskich odbyło się spotkanie Przewodniczącego Rady i Prezesa Zarządu Funduszu z przedstawicielami banków, w tym Zarządu Związku Banków Polskich. Przedmiotem spotkania była wymiana stanowisk oraz prezentacja założeń finansowych, prognoz i propozycji w zakresie stawek wyznaczających wartość funduszu ochrony środków gwarantowanych i obowiązkowej opłaty rocznej na 2008 r. Uzyskano opinie reprezentantów banków, które były brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji.

Fundusz pozostawał w stałych kontaktach z bankami zrzeszającymi, informując je o decyzjach w sprawie udzielenia pomocy finansowej bankom spółdzielczym należącym do zrzeszenia oraz zasięgając opinii o planowanych przedsięwzięciach i kadrze zarządzającej bankami występującymi o pomoc finansową BFG. Ponadto w siedzibie Funduszu odbyły się spotkania z przedstawicielami banków zainteresowanych uzyskaniem pomocy finansowej.

1.2. Współpraca w zakresie legislacji

Pracownicy BFG brali udział w pracach Rady Rozwoju Rynku Finansowego oraz jej grup roboczych, między innymi grupy do spraw przeglądu regulacji prawa bankowego, prezentując propozycje BFG w zakresie nowelizacji przepisów.

Od maja 2007 r. w Biurze Bankowego Funduszu Gwarancyjnego były prowadzone prace koncepcyjne nad kolejną nowelizacją ustawy o BFG oraz innych ustaw. Początkowo były to prace wewnętrzne, oparte na propozycjach zgłaszanych przez

departamenty, a od połowy czerwca prace koncentrowały się na projektach przedstawianych przez Ministerstwo Finansów (projekty z 11 czerwca i 30 października 2007 r.). Stanowiska Funduszu dotyczyły w szczególności:

- ❖ rozwiązań systemowych oraz kształtu tzw. sieci bezpieczeństwa finansowego w Polsce i udziału w niej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- ❖ przepisów stanowiących podstawę pozyskiwania informacji przez BFG,
- ❖ finansowania działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w tym sposobu obliczania obowiązkowej opłaty rocznej oraz zniesienia partycypacji Narodowego Banku Polskiego we wnoszeniu tej opłaty,
- ❖ zwiększenia dostępności dla banków środków zgromadzonych w ramach funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych,
- ❖ zapewnienia podstawy prawnej informowania klientów oddziałów instytucji kredytowych działających w Polsce o przynależności danej placówki do systemu gwarantowania i o sytuacji ekonomiczno-finansowej instytucji.

Ponadto Fundusz przeprowadził analizę porównawczą podstaw prawnych i zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów oraz systemu rekompensat dla inwestorów giełdowych, i zgłosił gotowość udziału w pracach nad zmianą struktury oraz sposobu funkcjonowania ww. systemów. W trakcie prac wykazano podobieństwo obu systemów, jak również doświadczenie oraz potencjał organizacyjny Funduszu, umożliwiające równoległe prowadzenie systemu gwarantowania depozytów i systemu rekompensat dla inwestorów, przy zachowaniu ich odrębności finansowej. Zwrócono także uwagę na niższe koszty przejścia systemu rekompensat przez BFG w porównaniu do kosztów budowania nowego systemu od podstaw, korzyści dla klientów instytucji finansowych wynikające z integracji systemu gwarantowania depozytów i systemu rekompensat, oraz tendencje światowe, wskazujące na postępującą integrację omawianych systemów.

Pracownicy BFG uczestniczyli w konferencjach uzgodnieniowych dotyczących projektów nowelizacji ustawy o BFG i innych ustaw oraz pozostawali w stałych, roboczych kontaktach z pracownikami Ministerstwa Finansów, odpowiedzialnymi za regulacje prawne w obszarze instytucji finansowych. W ramach tych prac przygotowano i przekazano liczne propozycje, opinie i stanowiska – zarówno co do kierunków niezbędnych zmian, jak i konkretnych, szczegółowych kwestii lub zapisów. Przygotowano również i przekazano do Ministerstwa Finansów założenia do projektu rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Ponadto Fundusz opiniował projekty aktów prawnych i propozycje stanowisk wobec dokumentów Komisji Europejskiej, przekazywanych BFG przez Ministerstwo Finansów.

2. Współpraca zagraniczna

2.1. Przegląd Dyrektywy 94/19/EC w sprawie systemów gwarantowania depozytów

W 2007 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny aktywnie uczestniczył w pracach związanych z przeglądem Dyrektywy 94/19/EC dotyczącej gwarantowania depozytów. Jednym z etapów konsultacji zorganizowanych przez Komisję Europejską w ramach procedury przeglądu Dyrektywy 94/19/EC było spotkanie Grupy Roboczej ds. Systemów Gwarantowania Depozytów (powołanej przez Bankowy Komitet Doradczy działający przy Komisji Europejskiej). Na spotkaniu zaprezentowano raport przygotowany na potrzeby Komisji Europejskiej przez *Joint Research Centre*, poświęcony analizie zasad finansowania systemów gwarantowania depozytów w krajach członkowskich i potencjalnych skutków zdefiniowania tych zasad w Dyrektywie. Celem spotkania grupy roboczej było także omówienie wniosków wynikających z komunikatu Komisji Europejskiej z 28 listopada 2006 r., stanowiącego podsumowanie przeglądu Dyrektywy 94/19/EC. Zdefiniowano oraz omówiono obszary, w których należy przeprowadzić pogłębione analizy, będące w przyszłości podstawą do podjęcia odpowiednich działań. Na spotkaniu ustalono, że instytucją odpowiedzialną za przeprowadzenie badań oraz za sporządzenie raportów dotyczących wskazanych obszarów będzie Europejskie Forum Gwarantów Depozytów (EFDI) we współpracy z Komisją Europejską oraz *Joint Research Centre*. W marcu 2007 r. odbyło się w Berlinie spotkanie członków EFDI z państw Unii Europejskiej, którego celem było zaplanowanie prac nad raportami. W ramach podziału obowiązków EFDI powołało grupy robocze odpowiedzialne za każdy z obszarów analizy. Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego został wybrany na przewodniczącego grupy roboczej odpowiedzialnej za opracowanie raportu na temat poprawy informacji dla konsumentów o systemach gwarantowania depozytów, identyfikacji słabości i wypracowania zasad dobrej praktyki. Jednocześnie Fundusz stał się uczestnikiem podgrupy odpowiedzialnej za raport dotyczący analizy okresów niedostępności wkładów oraz opóźnień w wypłatach gwarancyjnych i zasad dobrej praktyki w tym zakresie.

2.2. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi

W czerwcu 2007 r. Fundusz stał się – wśród innych 43 europejskich systemów gwarantowania depozytów – członkiem założycielem Europejskiego Forum Gwarantów Depozytów. Przedstawiciele BFG uczestniczyli zarówno w pracach nad statutem organizacji, jak też we wszystkich działaniach niezbędnych do formalnego rozpoczęcia działalności Stowarzyszenia.

W 2007 r. podjęto wiele międzynarodowych inicjatyw dotyczących szeroko pojętej działalności systemów gwarantowania depozytów na świecie, w których Fundusz brał aktywny udział. Dzięki bliskiej współpracy z Komisją Europejską, Europejskim Bankiem Centralnym, Europejskim Forum Gwarantów Depozytów, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Gwarantów Depozytów (IADI) oraz instytucjami gwarantującymi depozyty w poszczególnych krajach, Fundusz miał okazję zaprezentować swoje bogate doświadczenia oraz praktykę, jak również zapoznać się z dokonaniem innych instytucji.

W 2007 r. przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w:

- ❖ spotkaniach Grupy Roboczej ds. Gwarantowania Depozytów powołanej przy Europejskim Komitecie Bankowym; celem prac Grupy Roboczej było omówienie wniosków wynikających z Komunikatu Komisji Europejskiej z dnia 28 listopada 2006 r., który był dokumentem podsumowującym proces przeglądu Dyrektywy 94/19/EC,
- ❖ Walnym Zgromadzeniu Założycielskim Europejskiego Forum Gwarantów Depozytów, na którym organizacja ta została przekształcona w formalne międzynarodowe stowarzyszenie *non-profit* z siedzibą w Brukseli,
- ❖ konferencji na temat: *Stabilność systemu bankowego oraz ochrona oszczędności: europejskie systemy gwarantowania depozytów i ochrona depozytów*, zorganizowanej pod patronatem EFDI przez włoski system gwarantowania depozytów dla kas oszczędnościowo-pożyczkowych,
- ❖ Walnym Zgromadzeniu Członków Europejskiego Forum Gwarantów Depozytów, połączonym z konferencją międzynarodową poświęconą omówieniu stanu prac nad raportami analizującymi wybrane aspekty systemów gwarantowania (przedstawiciel BFG jest przewodniczącym grupy roboczej odpowiedzialnej za opracowanie raportu dotyczącego poprawy informacji dla konsumentów o systemach gwarantowania depozytów, identyfikacji słabości i wypracowania zasad dobrej praktyki, jednocześnie Fundusz jest członkiem grupy odpowiedzialnej za raport dotyczący analizy okresów niedostępności wkładów oraz opóźnień w wypłatach gwarancyjnych i zasad dobrej praktyki w tym zakresie),
- ❖ konferencji zorganizowanej przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Gwarantów Depozytów na temat transgranicznych aspektów działalności systemów gwarantowania depozytów,
- ❖ międzyregionalnej konferencji pod nazwą *Rola systemów gwarantowania depozytów we wzmacnianiu stabilności finansowej w różnych krajach*, której organizatorem było IADI.

W ramach współpracy z Komisją Europejską oraz *Joint Research Centre* – instytutem działającym na jej zlecenie Fundusz wziął udział w badaniu dotyczącym analizy efektywności funkcjonowania systemów gwarantowania depozytów w pań-

stwach członkowskich Unii Europejskiej, a także uczestniczył w konsultacjach przeprowadzanych w ramach przeglądu Dyrektywy 2001/24/EC dotyczącej reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych.

2.3. Współpraca z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów

W 2007 r. Fundusz podpisał 2 porozumienia o współpracy – z rosyjską i duńską instytucją gwarancyjną. Porozumienie z duńskim Funduszem Gwarancyjnym dla Deponentów i Inwestorów określa ogólne zasady współpracy pomiędzy polskim i duńskim systemem gwarantowania depozytów, natomiast porozumienie podpisane z rosyjską Agencją Ubezpieczenia Depozytów reguluje głównie wymianę informacji i doświadczeń między systemami oraz organizację wspólnych projektów szkoleniowych.

Z inicjatywy Funduszu rozpoczęły się również negocjacje z grecką instytucją gwarancyjną w sprawie zawarcia porozumienia o współpracy. W stanowisku przekazanym Funduszowi na początku listopada 2007 r. strona grecka zaproponowała wstrzymanie negocjacji dotyczących zawarcia porozumienia, m.in. ze względu na obecnie trwające prace jednej z grup roboczych EFDI, zajmującej się wypracowaniem modelu porozumienia w sprawie dopełnienia gwarancji oraz wymiany informacji pomiędzy systemami gwarantowania depozytów.

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Funduszu uczestniczyli w spotkaniu roboczym w Agencji Ubezpieczenia Depozytów w Moskwie, zorganizowanym z inicjatywy BFG i poświęconym zagadnieniom finansowania systemu gwarancyjnego w Rosji oraz działalności analitycznej i kontrolnej Agencji.

Jedną z ważnych form współpracy Funduszu z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów jest wzajemne informowanie się o prowadzonej działalności w drodze wymiany raportów rocznych. W 2007 r. na podstawie otrzymanych przez BFG raportów rocznych 19 instytucji gwarancyjnych, został dokonany przegląd tych systemów, co pozwoliło zaktualizować informacje o zagranicznych systemach gwarantowania depozytów.

W związku z rozpoczęciem prowadzenia na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii działalności transgranicznej przez bank krajowy WestLB Bank Polska SA z siedzibą w Warszawie, poddano pogłębionej analizie zasady gwarantowania depozytów w systemach funkcjonujących w tych państwach. Celem analizy było porównanie systemów gwarantowania depozytów w krajach nadbałtyckich z systemem polskim.

X. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Działalność informacyjno-promocyjna Funduszu odgrywa istotną rolę w procesie budowania zaufania społecznego do systemu bankowego oraz edukacji, przede wszystkim młodej części społeczeństwa, w zakresie funkcjonowania sieci bezpieczeństwa finansowego. Biorąc pod uwagę powyższe, przygotowano opracowanie pt. *Analiza dotychczas stosowanych i proponowanych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny form i kanałów działań informacyjnych adresowanych do klientów banków oraz środowiska bankowego i akademickiego*.

Jako istotny element działań, w omawianym zakresie, należy uznać informowanie pracowników banków o zasadach funkcjonowania Funduszu i systemie gwarantowania depozytów. W tym celu przeprowadzono spotkania szkoleniowe, których tematyka obejmowała szczegółowe zasady funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów oraz podstawy prawne i zakres działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Szczególną uwagę zwrócono na rozpowszechnianie informacji na temat zasad udzielania pomocy z wykorzystaniem funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych, co przyniosło efekty w postaci zwiększenia liczby złożonych wniosków o udzielenie pomocy ze środków tego funduszu.

Ważnym elementem spójnego systemu informacyjno-promocyjnego w zakresie upowszechniania wiedzy o systemie gwarantowania depozytów, zwłaszcza dla pracowników banków i ich klientów, była – aktualizowana i rozbudowywana na bieżąco – witryna internetowa BFG. W ramach rozszerzania zakresu informacji zamieszczanych na stronie internetowej Funduszu, zwrócono m.in. uwagę na zasady gwarantowania depozytów w krajach Unii Europejskiej, w związku z rozpoczęciem działalności na terytorium Polski oddziałów instytucji kredytowych.

Podobnie jak w poprzednich latach dokonywano dystrybucji wśród banków folderu informacyjnego BFG. W okresie sprawozdawczym przygotowano nową wersję ulotki o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Banki, na mocy artykułu 38b ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, mają obowiązek informowania swoich klientów o zasadach systemu gwarantowania depozytów. W celu ułatwienia realizacji tego obowiązku Fundusz przekazuje bankom najważniejsze informacje na temat funkcjonowania Funduszu i systemu gwarantowania depozytów.

Kolejnym elementem działalności informacyjno-promocyjnej było wydanie – w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej – *Raportu rocznego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego za rok 2006*, który został wysłany do banków działających w Polsce oraz do instytucji finansowych, w tym instytucji gwarantowania depozytów w kraju oraz za granicą.

Nawiązano kontakty medialne z wydawcami takich tytułów, jak: *Gazeta Bankowa*, *Forbes*, *Bank*, *Finansowanie Nieruchomości* i innymi specjalistycznymi czasopismami. Efektem nawiązanej współpracy były liczne artykuły na temat systemu bankowego i zasad funkcjonowania systemu gwarantowania depozytów, a także na

temat działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i warunków oraz zakresu pomocy udzielanej bankom.

W ramach działań skierowanych do środowiska akademickiego i bankowego kontynuowano wydawanie czasopisma *Bezpieczny Bank*. Jednocześnie były prowadzone prace organizacyjne związane ze zmianą zasad wydawania tego czasopisma.

Zorganizowano (na zmienionych zasadach i w rozszerzonym zakresie) kolejną edycję konkursu na najlepszą pracę licencjacką, magisterską i doktorską z zakresu systemu gwarantowania depozytów, problematyki działalności BFG oraz bezpieczeństwa finansowego banków. Pracownicy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego brali udział w konferencjach i spotkaniach organizowanych przez ośrodki akademickie i koła naukowe.

